

Flaciana (1563–1575) u digitalnim knjižnicama*

MARIN MARTINIĆ JERČIĆ

Institut za filozofiju, Zagreb

UDK 1 Vlačić Ilirik, M.]027:004

Pregledni rad

Primljen: 23. 12. 2017.

Prihvaćen: 26. 3. 2018.

Sažetak

Glavni cilj istraživanja jest utvrditi zastupljenost Vlačićevih djela tiskanih u razdoblju od 1563. do 1575. godine. Istraživanje uključuje pretraživanje digitalnih knjižnica putem javno dostupnog online kataloga *www.Gateway-Bayern.de*, koji je 23. svibnja 2016. izlistao 517 Vlačićevih djela za razdoblje 16. i 17. stoljeća. Katalog upućuje na nekoliko digitalnih knjižnica: Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ) pri Bayerische Staatsbibliothek (BSB), Universitäts- und Landesbibliothek (ULB) Sachsen-Anhalt u Halleu, Staatsbibliothek zu Berlin (SBB) i Universitätsbibliothek Leipzig. Osim navedenih knjižnica istraživanje uključuje pretraživanje baze Google Books i naposljetku usporedbu konačnog popisa s Pregerovom i Olsonovom bibliografijom.

Podaci na naslovnica i u kolofonima potvrđuju da su Vlačićeva djela u promatranom razdoblju u najvećem broju tiskana u Baselu i Oberurselu, a najviše se spominju tiskari Johannes Oporinus i Nicolaus Henricus. Godina otisnutog primjerka nalazi se na naslovnici 59, u kolofonu 5, a na naslovnici i u kolofonu 8 puta. Od proučenih digitaliziranih primjeraka 7 naslova nema otisnutu godinu izdanja i tada je ona zapisana prema bibliografskim podacima digitalne knjižnice ili prema Pregerovoj bibliografiji »Verzeichniß der gedruckten Schriften des Flacius« (1861).

U unutarnjem dijelu digitaliziranog primjerka ponegdje je otisnut pečat. Po pečatima se može ustanoviti povijest pripadnosti različitim knjižnicama, ali i vlasništvo digitaliziranog primjerka. Među pronađenim djelima u najvećem broju otisnut je pečat Bavorske državne knjižnice.

U digitalnoj knjižnici Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ) pronađeno je najviše djela, njih čak 51, u Google Books 46, u Universitäts- und Landesbibliothek (ULB) Sachsen-Anhalt u Halleu 19, u Staatsbibliothek zu Berlin (SBB) tri, a u Universitätsbibliothek Leipzig jedno djelo.

* Izlaganje održano u gradu Cresu na međunarodnom simpoziju »Hrvatska filozofija u interakciji i kontekstu«, 28. rujna – 1. listopada 2016. godine u okviru 25. Dana Frane Petrića u Cresu u organizaciji Hrvatskoga filozofskog društva. Zahvaljujem se na korisnim primjedbama anonimnim recenzentima.

Detaljno sastavljen popis koji je nastao kao rezultat istraživanja na kraju je uspoređen s Pregerovom bibliografijom iz 1861. godine. Pregerova bibliografija sadrži ukupno 90 djela, a u digitalnim knjižnicama pronađeno je ukupno 79 djela u promatranom razdoblju. Treba istaknuti da je pronađeno 10 djela koja se ne nalaze u Pregerovoj bibliografiji:

1. *Christliche und beständige Antwort Matthiae Flacii Illyrici auff allerley Sophistereyen des Pelagianischen Accidentis. Zu Erforschung der Warheit sehr nützlich zu lesen.* (1572);

2. *Confessio Waldensium de plerisque nunc controversis dogmatibus ante 134. annos contra claudicantes Hussitas scripta, nostrisque temporibus statui, ac rebus pulchre correspondens.* (1568);

3. *Ein erschreckliche historia von Francisco Spira, wie er in grausame Verzweifflung gefallen ist, nach dem er mündlich und schriftlich die erkandte Warheit des heiligen Evangelii von wegen des zeitlichen und aus Forcht der Menschen, widerumb verleugnet hat. Zü einem Trempel Göttliches Zorns und gerechten Urtheils, wider alle, so fürsetzlicher Weise und mit wolbedachtem Bertzen, Müth und Sinn, allein diß zeitliche Leben, Ehr und Güt zü erhalten, von dem waren Glauben an Christum widerumb abfallen und die Menschen mehr dann Gott fürchten.* (1565);

4. *Erzelung. Wie der hochwichtige und langwirige Religionstryt Victorini in Thüringen endlich geschlichtet worden sy, allen Liebhabern der Warheit sehr nützlich zu lesen.* (1563);

5. *Etliche klare und treffliche Zeugnissen D. Martini Luthers von dem bösen Wesen Essentia, Bild, Form oder Gestalt des irdischen todten Adams und von der wesentlichen transformation, oder Verwandlung des Menschen. Aus welchen die Verkerung der Wörter und der Sache, auch die falsche Lere der Sophisten und des Papistischen Accidens kan uberaus wol erörtert werden. Matth. Flac. Illyr.* (1574);

6. *Excusatio Matthiae Flacii Illyrici contra calumnias adversariorum quod praesentium calamitatum Ecclesiae Brabantiae causa fuerit.* (1568);

7. *Mathiae Flacii Illyrici scripta omnia hactenus adversus Sacramentarium errorem edita, quibus recens accessit supra priores triginta Demonstrationes Appendix XXX. novarum, praesentiae ac distributionis corporis et sanguinis Christi in sacra coena.* (1566);

8. *Recusatio Tridentinae Synodi anno 1546 a statibus Augustanae Confessionis Germanice evulgata, et nunc primum Latine edita. Rationes item initio compendio recitantur, cur eiusmodi Synodi etiamnum devitandae sint.* [1565];

9. *Trewe Warnung. Für dem hochshedlichen Betrug des Bapsts und seines Concilii, damit sie undter einem Schein des Nachgebens etlicher geringer Artickel, die einfeltigen Christen zu allen iren geweln zwingen und auffs höchste verbinden wöllen.* (1563);

10. *Von der Disputation oder Religionstreit zwischen M. Matthia Flacio Illyrico und den Jesuitischen Doctoren zu Fulda im Meymonat dieses M. D. LXXIII. Jars gesche-*

hen, allen Christen sehr nützlich zu lesen. Item, von der Uneinigkeit der Papisten unter sich selbst. (1573).

Vlačićeva djela koja nisu u Pregerovoj bibliografiji potražena su u Olsonovoj bibliografiji iz 2011. godine. Od 10 djela koja nisu pronađena u Pregerovoj bibliografiji Olsonova bibliografija ima zabilježeno samo jedno djelo, a to je *Confessio Waldensium de plerisque nunc controversis dogmatibus ante 134. annos contra claudicantes Hussitas scripta, nostrisque temporibus statui, ac rebus pulchre correspondens.* (1568).

Ključne riječi: Bayerische Staatsbibliothek (BSB), Google Books, Johannes Oporinus, Matija Vlačić Ilirik / Matthias Flacius Illyricus, Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ), Nicolaus Henricus, Oliver K. Olson, Staatsbibliothek zu Berlin (SBB) – Preußischer Kulturbesitz, Universitäts- und Landesbibliothek (ULB) Sachsen-Anhalt u Halleu, Universitätsbibliothek Leipzig, Wilhelm Preger

Zastupljenost Vlačićevih djela koja su tiskana u razdoblju od 1563. do 1575. godine i dostupna u digitalnim knjižnicama glavni je cilj ovog istraživanja. Istraživanje je provedeno u razdoblju od 23. svibnja do 6. srpnja 2016. putem mreže pretraživanjem prema ključnoj riječi »flacius« putem javno dostupnog online kataloga *www.Gateway-Bayern.de*. Osim pretraživanja prema ključnoj riječi katalog je pretražen prema oznakama VD16 i VD17. Oznake VD16 i VD17 odnose se na knjige objavljene na njemačkom govornom području u 16. i 17. stoljeću. Katalog je 23. svibnja 2016. izlistao 517 Vlačićevih djela iz navedenog razdoblja. Katalog je uputio na nekoliko digitalnih knjižnica koje su obuhvaćene ovim istraživanjem: Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ) pri Bayerische Staatsbibliothek (BSB), Universitäts- und Landesbibliothek (ULB) Sachsen-Anhalt u Halleu, Staatsbibliothek zu Berlin (SBB) – Preußischer Kulturbesitz i Universitätsbibliothek Leipzig. Osim navedenih knjižnica koje su pronađene u katalogu istraživanje je zasebno obuhvatilo i pretraživanje baze Google Books i naposljetku usporedbu konačnog popisa pronađenih djela s Pregerovom i Olsonovom bibliografijom.¹

Ukratko o digitalnim izvorima

Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ) jest centar za digitalizaciju i mrežno objavljivanje kulturne baštine koju su sačuvali Bavarska državna knjižnica u Münchenu i ostale institucije. Centar je sastavnica Bavarske državne knjižnice u Münchenu, te nudi korisnicima jednu od najvećih i najbrže rastućih

¹ Usp. Preger, Wilhelm, »Verzeichniß der gedruckten Schriften des Flacius«, u: Wilhelm Preger, *Matthias Flacius Illyricus und seine Zeit*, Zweite Hälfte (Erlangen: Verlag von Theodor Bläsing, 1861), pp. 539–572; Usp. Olson, Oliver K., *Matthias Flacius and the Survival of Luther's Reform* (Minneapolis: Lutheran Press, 2011), pp. 337–351.

digitalnih zbirki u Njemačkoj, a trenutno obuhvaća više od 900.000 naslova koji su besplatno dostupni putem mreže.² Universitäts- und Landesbibliothek (ULB) Sachsen-Anhalt u Halleu najveća je znanstvena knjižnica u državi Sachsen-Anhalt. Dosad je digitalizirala 84.572 naslova.³ Staatsbibliothek zu Berlin (SBB) – Preußischer Kulturbesitz, dakle Državna knjižnica u Berlinu – Pruska kulturna baština osnovana je 1661. U svojoj zbirci ima više od 10 milijuna knjiga, a od toga 206.700 rariteta. Osim toga zbirci pripada 4.400 inkunabula, 18.400 zapadnjačkih rukopisa, 41.700 orijentalnih rukopisa i ostale građe od koje se mogu izdvojiti notni zapisi, zemljovidi, atlasi, serije časopisa, novinski svesci, mikrofilmovi itd.⁴ Universitätsbibliothek Leipzig datira iz 16. stoljeća kada je 1543. godine rektor Sveučilišta u Leipzigu Caspar Börner počeo prikupljati knjige iz knjižnica samostana čiji je rad bio obustavljen zbog protestantske reformacije.⁵ Sveučilišna knjižnica u Leipzigu danas sadrži zbirku koja obuhvaća više od pet milijuna svezaka, a od toga je oko 200.000 svezaka javno dostupno. Osim toga knjižnica ima niz posebnih zbirki, uključujući i oko 8.700 rukopisa, približno 3.600 inkunabula te otisnuta djela iz 16. stoljeća.⁶ Google Books je digitalna knjižnica koju je stvorila tvrtka Google, a osnovali su je Larry Page i Sergey Brin. Podatak o tome koliko je skeniranih knjiga nije pronađen na njihovim službenim stranicama, ali, prema objavljenom članku na mrežnoj stranici *The New York Times*, Google Books je skenirao više od 25 milijuna svezaka, uključujući tekstove na 400 jezika iz više od 100 zemalja.⁷

Postupak istraživanja

Tijekom istraživanja obuhvaćeno je nekoliko postupaka. Prvi postupak obuhvaća pretraživanje prema ključnoj riječi »flacius«. Za razdoblje 16. i 17. stoljeća pronađeno je sveukupno 517 rezultata. Drugi postupak odnosi se na prikupljanje i obradu podataka, čime je obuhvaćeno preuzimanje naslova djela i poveznica prema metapodacima digitalnih knjižnica u kojima se navodi autor Matija Vlačić Ilirik u razdoblju od 1563. do 1575. godine. Osim toga postupak uključuje unos pronađenih podataka u tablicu koja sadržava naslov djela, mjesto izdanja, tiskara, godinu tiskanja, podatak o tome u kojoj je digitalnoj knjižnici

² Usp. <http://www.digitale-sammlungen.de/index.html?&l=en> (22. 9. 2016)

³ Usp. <http://bibliothek.uni-halle.de/> (26. 9. 2016)

⁴ Usp. <http://staatsbibliothek-berlin.de/en/about-the-library/> (26. 9. 2016)

⁵ Usp. <https://www.ub.uni-leipzig.de/1/about-us/history/> (26. 9. 2016)

⁶ Usp. <https://www.zv.uni-leipzig.de/en/university/faculties-and-central-institutions/university-library.html#> (26. 9. 2016)

⁷ Usp. http://www.nytimes.com/2015/10/29/arts/international/google-books-a-complex-and-controversial-experiment.html?_r=1 (23. 9. 2016)

pronađeno djelo, poveznicu, napomenu i otisnute pečate. Nakon toga slijedi obrada koja uključuje transkripciju i verifikaciju kojom se provjerava jesu li ispravno uneseni podaci i poklapaju li se naslovi s Pregerovom bibliografijom. U završnici slijedi treći postupak koji obuhvaća kvantitativnu analizu određenih parametara, a to se odnosi na količinu djela koja su pronađena, na to koji su bili tiskari te u kojoj se mjeri oni pojavljuju, u kojim je knjižnicama pronađeno najviše djela, u kojim mjestima otisnuto najviše djela, kojim su jezikom i pismom pretežno otisnuta djela itd.

Transkripcijski zahvati

Pronađena djela otisnuta su na njemačkom i na latinskom jeziku.

Naslovi djela razlikuju se po grafičkom obliku i stilu pisanja. Na primjer, neki naslovi otisnuti su u cijelosti velikim slovima, međutim pri transkripciji svi su naslovi ujednačeni tako da je samo početno slovo naslova otisnuto velikim slovom. Iznimke se podrazumijevaju: pri pisanju vlastitih imena i pri pisanju imenica u njemačkom jeziku.

Transkripcija se odnosi i na ostala tri sadržajna obilježja na naslovnici relevantna za ovo istraživanje, a to su: mjesto izdanja, tiskar i godina izdanja. Isto pravilo odnosi se na kolofon. Mjesto izdanja, ako je zabilježeno, obično se nalazi na prvoj stranici knjižnog bloka u donjem dijelu pri dnu naslovnice. Na istome mjestu, dakle pri dnu naslovnice, može se pronaći i godina u kojoj je objavljeno tiskano izdanje. Postoje dva stila pri navođenju mjesta izdanja. Mjesto izdanja je ponegdje otisnuto prvim velikim, a zatim s ostalim malim slovima, a ponegdje svim velikim slovima. U procesu transkripcije mjesto izdanja, ali i ostala sadržajna obilježja na naslovnici zapisana su dosljedno prema digitalnom primjerku, a u slučaju kad nisu pronađena onda prema metapodacima iz digitalnog izvora.

Postoji slučaj na naslovnici kad prvi red počinje velikim slovima npr.: »BASILEAE, PER IOAN-«, a zatim se lomi i nastavlja u drugom redu malim slovima: »nem Oporinum«. U tom slučaju transkripcija je provedena na taj način da su sva slova razlomljene riječi zapisana zajedno, prema izvoru, bez spojnice: »BASILEAE, PER IOANNem Oporinum« (na naslovnici djela br. 16, 27, 30, 35).

Osim latinskog i njemačkog na naslovnici može se pronaći i dio naslova otisnut na starogrčkom jeziku. Na jednome mjestu dio u naslovu otisnut je velikim slovima na starogrčkom jeziku, bez naglasaka. Pri transkripciji grčki izričaj otisnut je malim slovima i nadodani su naglasci, npr. »ΓΝΩΘΙ ΣΕΑΥΤΟΝ« transkribiran je kao »Γνώθι σεαυτόν« (na naslovnici djela br. 39).

Kosa crta »/« na svim naslovnica transkribira se kao zarez »,« ili točka ».«, a ponekad se izostavlja.

S obzirom na to, na kojem su jeziku djela napisana, pristup transkripcijskim zahvatima bio je različit te su zasebno prikazani prvo transkripcijski zahvati na latinskim, a potom i na njemačkim naslovnica.

Transkripcijski zahvati na latinskim naslovnica

Na latinskim naslovnica dvotočka se prema smislu transkribira kao zarez ili točka. Na nekim naslovnica Vlačičevo ime i prezime skraćeni su uz uporabu dvotočke. U tom slučaju dvotočka se transkribira u točku, npr.:

»Matth:« → »Matth.« (na naslovnica djela br. 52, 75);

»Fla:« → »Fla.« (na naslovnici djela br. 52);

»Flac:« → »Flac.« (na naslovnici djela br. 75);

»Illyr:« → »Illyr.« (na naslovnici djela br. 75).

Zarez i dvotočka izostavljeni su na nekim mjestima na kojima ih prema smislu nije bilo potrebe ostaviti.

Latinski dvoslovi »æ« i »œ« transkribiraju se kao dva zasebna slova »ae« i »oe«, npr.:

»praesentibus« → »praesentibus« (na naslovnica djela br. 2, 31);

»pœnitentiam« → »poenitentiam« (na naslovnici djela br. 31);

»Cœlum« → »Coelum« (na naslovnici djela br. 62).

Dvoglas »ę« koji je zapisan jednoslovčano transkribira se kao dvoslov »ae«, npr.:

»Centurię« → »Centuriae« (na naslovnici djela br. 16);

»Saxonię« → »Saxoniae« (na naslovnici djela br. 2).

Kad neki autor ili tiskar dvoslov »ae« zapiše slovom »e«, tada se pri transkripciji to slovo »e« transkribira kao »ae«, npr.:

»seculo« → »saeculo« (na naslovnici djela br. 2).

Znak »&« transkribira se kao »et« (na naslovnica djela br. 2, 5, 7, 8, 14, 15, 16, 18, 21, 22, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 35, 39, 40, 44, 47, 53, 57, 67, 68, 73).

Kratice »&c.« transkribira se kao »etc.« (na naslovnica djela br. 7, 29, 60).

Slovo »j« transkribira se kao »i«, npr.:

- »adversarijs« → »adversariis« (na naslovnici djela br. 53);
- »calumnijs« → »calumniis« (na naslovnici djela br. 53);
- »Flacij« → »Flacii« (na naslovnica djela br. 5, 45, 50, 51, 56, 63);
- »testimonijs« → »testimoniis« (na naslovnici djela br. 47);
- »alij« → »alii« (na naslovnica djela br. 15, 16, 21, 27, 30, 35, 44).

Slovo »v« kad zapisuje glas »u« transkribira se kao »u«, npr.:

- »avtore« → »autore« (na naslovnica djela br. 24, 28, 74);
- »vtilitate« → »utilitate« (na naslovnici djela br. 43).

Također slovo »V« u riječima otisnutima velikim slovom, kad zapisuje glas »u«, transkribira se pri prijelazu u mala slova kao »u«, npr.:

- »CATALOGVS« → »Catalogus« (na naslovnici djela br. 64);
- »TESTIVM« → »testium« (na naslovnici djela br. 64);
- »NOVVM« → »Novum« (na naslovnici djela br. 50);
- »EVANGELIORVM« → »Evangeliorum« (na naslovnici djela br. 54);
- »ERRORESQVE« → »erroresque« (na naslovnici djela br. 34).

Slovo »ß« transkribira se kao »ss«, npr.:

- »acceßit« → »accessit« (na naslovnica djela br. 15, 16, 21, 24).

Slovo »u« kad zapisuje glas »v« transkribira se kao slovo »v«, npr.:

- »natiuo« → »nativo« (na naslovnici djela br. 14);
- »nouum« → »novum« (na naslovnici djela br. 50);
- »ueterum« → »veterum« (na naslovnici djela br. 54).

Osim toga razriješena su kraćenja istaknuta nadslovcima: »ŭ« transkribira se kao »um«, a ponekad kao »un«, npr.:

- »nŭc« → »nunc« (na naslovnici djela br. 2);
- »solŭ« → »solum« (na naslovnici djela br. 40),

zatim »ð« transkribira se kao »on«, npr.:

- »nð« → »non« (na naslovnici djela br. 40).

Slovo s točkom zarezom »q;« transkribira se kao »que«, npr.:

- »plæriq;« → »plærique« (na naslovnici djela br. 33).

Na jednoj naslovnici, gdje je pogrešno otisnuto Vlačićevo prezime s pomoću »cc«, pri transkripciji je ispravljeno u jedno slovo »c«:

- »Flaccij« → »Flacii« (na naslovnici djela br. 58).

Naglasak na zadnjem slovu je izostavljen, npr.:

»publicè« → »publice« (na naslovnici djela br. 2);

»praecipuè« → »praecipue« (na naslovnicama djela br. 5, 15, 16, 21, 28, 30, 35, 44);

»Germanicè« → »Germanice« (na naslovnici djela br. 22);

»Latinè« → »Latine« (na naslovnici djela br. 22);

»primùm« → »primum« (na naslovnicama djela br. 2, 22, 43);

»liquidò« → »liquido« (na naslovnicama djela br. 6, 8);

»certò« → »certo« (na naslovnicama djela br. 8, 79).

Slovo »â« s naglaskom transkribira se kao »a«, npr.:

»â uera« → »a vera« (na naslovnici djela br. 8);

»quâm« → »quam« (na naslovnicama djela br. 2, 8, 26).

Ponegdje je bilo potrebno spojiti dvije odvojeno otisnute riječi, jer tek spojene imaju smisao, npr.:

»quod que« → »quodque« (na naslovnici djela br. 5).

Riječi »Pontifici« (na naslovnicama djela br. 6, 8), »Synodo« (na naslovnicama djela br. 6, 8) i »Concilii« (na naslovnici djela br. 7) redovito su transkribirane s velikim početnim slovima.

Ponegdje se slovo »y« transkribira kao »i«, npr.:

»syncerae« → »sincerae« (na naslovnici djela br. 8).

Velika se slova ne zadržavaju ondje gdje tiskar velikim slovom ističe prelazak u novi redak. Odnosne zamjenice nakon zareza pisane velikim slovom transkribiraju se malim slovom, npr.:

»Quibus« → »quibus« (na naslovnici djela br. 25).

Godina na naslovnicama ponegdje je zapisana i slovima i brojkama. Naknadnim ujednačavanjem godina je zapisana samo brojevima, npr.:

»j572« → »1572« (na naslovnicama djela br. 59, 60).

Na jednoj naslovnici riječ »Deus« pogrešno je otisnuta s malim početnim slovom. Pri transkripciji malo slovo »d« ispravljeno je u veliko slovo »D«:

»dei« → »Dei« (na naslovnici djela br. 47).

Transkripcijski zahvati na njemačkim naslovnicama

Najveći broj transkripcijskih zahvata odnosi se na imenice. Gdje su one bile zabilježene malim početnim slovom, u transkripciji je uvedeno veliko slovo, npr:

»schein« → »Schein« (na naslovnici djela br. 9);

»zeit« → »Zeit« (na naslovnici djela br. 17);

»sinn« → »Sinn« (na naslovnici djela br. 20).

Kad su pridjevi otisnuti s velikim početnim slovom, oni su transkribirani s malim početnim slovom, npr.:

»Unchristliche« → »unchristliche« (na naslovnici djela br. 65).

Također, kad su glagoli otisnuti s početnim velikim slovom, transkribiraju se s malim početnim slovom, npr.:

»Corrigirt« → »corrigirt« (na naslovnici djela br. 3).

Veznik otisnut u obliku »vnd«, »unnd« ili »vnnd« transkribira se kao »und« (na naslovnicama djela br. 1, 3, 4, 9, 10, 11, 12, 17, 20, 41, 42, 45, 48, 51, 54, 55, 56, 59, 63, 64, 69, 71, 75, 77, 78).

Također su razriješena kraćenja istaknuta nadslovcima: »ñ« se transkribira kao »nd«, npr.:

»vñ« → »und« (na naslovnicama djela br. 10, 41).

Zarezi prije veznika »und« i prijedloga »zu« (također u obliku »zur«) izostavljeni su. Zarez je izostavljen prema smislu i na nekim drugim mjestima na kojima nije bilo potrebe ostaviti zarez.

Ponegdje se slovo »u« transkribira kao slovo »v«, npr.:

»zuverkauffen« → »zuverkauffen« (na naslovnici djela br. 1);

»Euangelien« → »Evangelien« (na naslovnici djela br. 54).

Slovo »j« transkribira se kao »i«, npr.:

»jren« → »iren« (na naslovnicama djela br. 9, 10, 41).

Kad se u njemačkom naslovu pojavljuje latinska riječ koja sadržava slovo »j«, ono se u skladu s pravilima za transkripciju latinskih naslova transkribira kao »i«, npr.:

»Concilij« → »Concili« (na naslovnici djela br. 9).

Samo jednom se »/j« transkribira kao »i«:

»Primat/jrrthumen« → »Primatirrthumen« (na naslovnici djela br. 64).

Na mjestima gdje je složenica otisnuta s pomoću dviju odvojenih riječi, te se riječi pri transkripciji spajaju, npr.:

»Religion sachen« → »Religionsachen« (na naslovnici djela br. 10);

»Religion streite« → »Religionstreite« (na naslovnici djela br. 10).

Sve druge, doista brojne razlike u odnosu na suvremeni njemački standardni jezik zadržane su kako su otisnute na naslovnicama.

Kvantitativna analiza

Podaci proučenih primjeraka na naslovnicama i u kolofonima upućuju na to da su Vlačićeva djela u promatranom razdoblju najviše tiskana u Baselu i Oberurselu.

Jeziци su otisnutih djela latinski i njemački, a pismo latinica i njemačka gotica. Najviše djela otisnuto je latinicom, njih čak 51, a njemačkom goticom 28.

Najčešće spomenuti tiskari jesu Ioannes Oporinus i Nicolaus Henricus. Osim njih javljaju se i Paulus Quecus, Heinrich Geißler, Christian Rödinger, Johannes Schmidt, Heinrich Petri aus Basel, Peter Brubacchius, Georg Gruppenbach, Peter Perna, Theobald Dietrich, Ioannes Hervagius, Martin Lechler i Bartholomaeus Franco. Imena tiskara, kad su zabilježena, pretežno se nalaze na naslovnici, a ponekad i u kolofonu. Kad ime tiskara nije otisnuto unutar djela, tiskar se zapisuje prema bibliografskim metapodacima digitalnih knjižnica ako je tamo zabilježen taj podatak. Prema bibliografskim metapodacima digitalnih knjižnica podaci za tiskare zapisani su na 23 mjesta.

Godina objave nalazi se na naslovnici 59 puta, u kolofonu 5, a na naslovnici i kolofonu 8 puta. Godina izdanja zapisana je prema podatku s naslovnice ili iz kolofona digitaliziranog primjerka, no u slučaju kad nije bilo takva podatka bibliografske jedinice nadopunjene su prema bibliografskim metapodacima iz digitalne knjižnice ili prema Pregerovoj bibliografiji »Verzeichniß der gedruckten Schriften des Flacius« (1861). Godina izdanja nije pronađena u 7 djela.

Vlasništvo digitaliziranog primjerka ili pripadnost nekoj knjižnici moguće je ustanoviti po pečatima koji su otisnuti unutar djela. Najčešće se pojavljuju pečati Bavorske i Regensburške knjižnice. Pečat Bavorske državne knjižnice pojavljuje se čak 28 puta u nekoliko različitih oblika (Bayer. Staats-Bibliothek München, BAYERISCHE STAATSBIBLIOTHEK MUENCHEN, Bayerische Staatsbibliothek MÜNCHEN, Bayerische Staatsbibliothek München, BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS., B S B MÜNCHEN). Pečat Regensburške knjižnice uočen je 8 puta, najčešće u obliku KREISBIBLIOTHEK REGENSBURG. Osim pečata bilo je i drugih tragova koji vode do utvrđivanja vlasništva. Na primjer, djelo *De translatione Imperii Romani ad Germanos. Item de electione episcoporum, quod aeque ad plebem pertineat. Matthia Fla-*

cio Illyrico autore. Accessit eiusdem argumenti liber Lupoldi Babenbergensis de Iuribus Imperii et Regni Rom. (Basel: [Peter Perna], 1566) na naslovnici ima dopisano »Sum Ioh. Georgij a Werdenstein Canonici Augustani 1566.« što upućuje na Johanna Georga von Werdensteina. Još jedan primjer djelo je *Otfridi Evangeliorum liber, veterum Germanorum grammaticae, poeseos, theologiae praeclarum monumentum. Evangelien Buch in altfrenckischen Reimen, durch Otfriden von Weissenburg, Münch zu S. Gallen, vor sibenhundert Jaren beschriben. Jetz aber mit gunst deß gestrengen ehrenvesten Herrn Adolphen Herman Riedesel, Erbmarschalck zu Hessen, der alten Teutschen Spraach und Gottsforcht zuerlernen, in Truck verfertiget.* (Basel: [Heinrich Petri aus Basel], 1571) koji također upućuje na von Werdensteina, s tim da, osim tog obilježja, unutar istog djela postoji i drugo obilježje, a to je njegov grb. Johann Georg von Werdenstein (1542–1608) potječe iz aristokratske obitelji. Pristupio je Katoličkoj crkvi i postao kanon u Augsburgskoj katedrali 1563. i 1567. u Eichstättu. Bio je vlasnik desetak tisuća knjiga, uključujući preko 450 glazbenih izdanja. Godine 1592. von Werdenstein je prodao oko 9000 svezaka bavarskom vojvodi Williamu V. (1548–1626) za Vojvodsku knjižnicu u Münchenu.⁸ Inače, otac Williama V. je Albert V. (1528–1579), osnivač Münchenske dvorske knjižnice, koja je zapravo preteča današnje Bavarske državne knjižnice.⁹

Tijekom istraživanja sveukupno je pronađeno 79 djela. Najveći broj djela pronađen je u digitalnoj knjižnici Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ) pri Bayerische Staatsbibliothek (BSB), njih čak 51, u Google Books digitalnoj knjižnici pronađeno je 46, u Universitäts- und Landesbibliothek (ULB) Sachsen-Anhalt u Halleu 19, u Staatsbibliothek zu Berlin (SBB) – Preußischer Kulturbesitz tri, a u Universitätsbibliothek Leipzig jedno djelo.

Popis digitaliziranih Vlačićevih djela (1563–1575)

1563.

1. *Beweisung das vermöge des Passawischen Vertrags und Abschieds des Augspurgischen Reichstags Anno M. D. LV. die Papistische Oberkeit nicht macht habe die Unterthanen der Augspurgischen Confession halben, yrgend auff ein weise zuverfolgen, vil weniger die selbigen aus den Landen zuvertreiben und ihre güter zuverkauffen zwingen. Aus dem Text solcher Schrifftten tremlich genommen.* ([Regensburg: Heinrich Geißler], 1563).

⁸ Usp. <http://ml.oxfordjournals.org/content/89/4/603.extract> (27. 9. 2016)

⁹ Usp. <http://www.bsb-muenchen.de/en/about-us/the-library-in-brief/chronology/> (27. 9. 2016)

Naslovnica: 1563.

Pečat: Ex Biblioth. Regia Berolinensi.

Digitalni izvor Staatsbibliothek zu Berlin (SBB):

http://digital.staatsbibliothek-berlin.de/werkansicht/?PPN=PPN740827367&PHYSID=PHYS_0005

2. *Disputatio de originali peccato et libero arbitrio, inter Matthiam Flacium Illyricum, et Victorinum Strigelium, publice Vinariae per integram hebdomadam, praesentibus Illustriss. Saxoniae Principibus, Anno 1560. initio mensis Augusti, contra Papistarum et Synergistarum corruptelas habita. Cum Praefatione, in qua et Disputationis huius utilitas, et editionis causae exponuntur. Cui succedunt rationes, cur necessaria sit cognitio doctrinae et Disputationis de Libero arbitrio, et Discrimina verae ac falsae sententiae. Accesserunt eiusdem argumenti et alia quaedam Diversorum scripta, eiusdem Disputationis occasione, ac illustrandae veritatis gratia composita, quorum alia quidem antea quoque edita fuere, alia vero nunc primum in lucem prodeunt. Omnia triplo, quam antea edebantur, nunc auctiora, lectuque dignissima, et nostro praesertim saeculo ad formandum rectius de praesentibus controversiis iudicium utilissima cognitu.* ([Basel: Johann Oporinus], 1563).

Naslovnica: Anno Domini M. D. LXIII. Mense Martio.

Rukopisni ex libris: Collegii Societatis Iesu Monachii.

Pečat: Bayer. Staats-Bibliothek München

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb10160488-8>

Drugi primjerak Google Books:

<https://books.google.hr/books?id=kNo9AAAACAAJ&printsec=frontcover&dq=flacius+1563&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwiPtKPO89vNAhVLPxoKHUjkBgM4FBD0AQgxMAM#v=onepage&q=flacius%201563&f=false>

3. *Erzelung. Wie der Hochwichtig und langwirige Religionstreit, Victorini in Thüringen, endlich geschlichtet worden sey, durch die Mitler beschriben. Allen Liebhabern der Warheit sehr nützlich zulesen. Jetzo von newem mit Fleis corrigirt und an vilen Orthen gemehrt und gebessert.* ([Regensburg], [Heinrich Geißler], 1563).

Naslovnica: 1563.

Pečati: BIBLIOTHECA PONICKAVIANA, HALLE (SAALE) UNIVERSITÄTS BIBLIOTHEK

Digitalni izvor ULB Sachsen-Anhalt:

<http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:gbv:3:1-169852-p0005-0>

4. *Erzelung. Wie der hochwichtige und langwirige Religionstryt Victorini in Thüringen endlich geschlichtet worden sy, allen Liebhabern der Warheit sehr nutzlich zu lesen.* ([Heinrich Geißler], 1563).

Naslovnica: 1563.

Pečat: KREISBIBLIOTHEK REGENSBURG

Digitalni izvor Google Books:

<https://books.google.hr/books?id=CZpUAAAACAAJ&pg=PT26&dq=flacius+1563&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwiPtKPO89vNAhVLPxoKHUjkBgM4FBD0AQgZMAA#v=onepage&q=flacius%201563&f=false>

5. *Matthiae Flacii Illyrici, de voce et re fidei, quodque sola fide iustificemur, contra Pharisaeicum hypocritarum fermentum, liber. Eiusdem, De iusticia christiana, sive iustificatione, et nova obedientia, Disputatio, multa accuratius aliis quibusdam explicans. Item, De velamine Mosis, eiusque detractio. De vestigiis veri usus Legis. De nomine Iehova. Cum rerum et verborum in his omnibus praecipue memorabilium copioso Indice.* ([Basel: Oporinus], 1563).

Naslovnica: 1563.

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb10160489-9>

Drugi primjerak Google Books:

<https://books.google.hr/books?id=I9o9AAAACAAJ&printsec=frontcover&dq=flacius+1563&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwixhZbJ6tvNAhWMQBQKHRsAC5kQ6AEIjAB#v=onepage&q=flacius%201563&f=false>

6. *Norma simul et praxis constituendae religionis ac ecclesiae, dirimendarumque controversiarum, iam Pontifici et Synodo recepta ac usitata. Vnde liquido animadverti potest, quid boni inde sperari ac expectari debeat.* Nicolaus Gallus. (Regensburg: Henricus Geisler, 1563).

Naslovnica: ANNO, M. D. LXIII.

Kolofon: Ratisponę excudebat Henricus Geisler.

Pečat: Bayerische Staatsbibliothek München

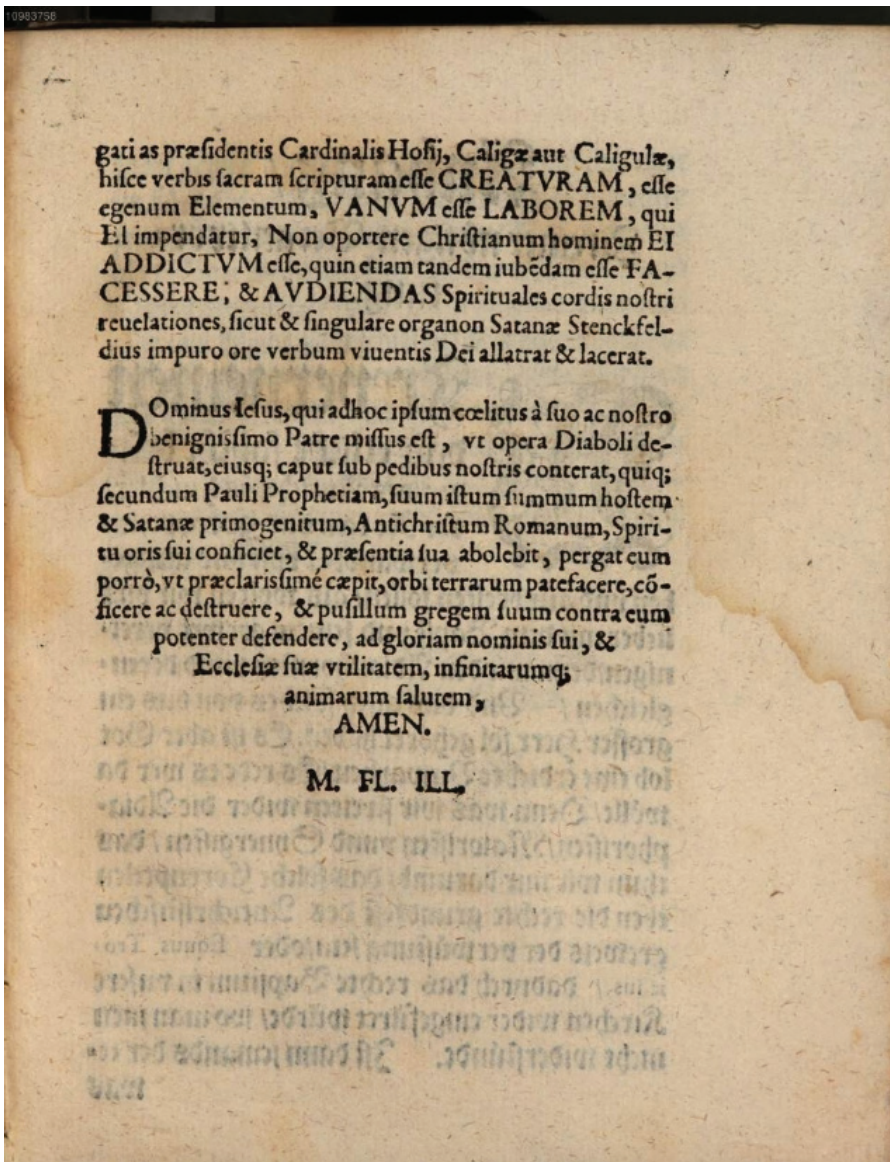
Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb10983758-3>

Drugi primjerak Google Books:

https://books.google.hr/books?id=_CJZAAAACAAJ&pg=PT3&dq=flacius+1563&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwiAw9rtqdzNAhVKSRoKHbQfCFI4HhDoAQgVMAQ#v=onepage&q=flacius%201563&f=false

Napomena: Vlačićevi inicijali »M. FL. ILL.« na f. L4r, a na p. 91 digitalnog izdanja (Slika 1).

Slika 1. Vlačićevi inicijali »M. FL. ILL.« u djelu *Norma simul et praxis constituendae religionis ac ecclesiae, dirimendarumque controversiarum, iam Pontifici et Synodo recepta ac usitata*. Vnde liquido animadverti potest, quid boni inde sperari ac expectari debeat. Nicolaus Gallus. (Regensburg: Henricus Geisler, 1563), f. L4r, a na p. 91 digitalnog izdanja.

7. *Pia et necessaria admonitio de decretis et canonibus Concilii Tridentini, sub Pio Quarto Rom. Pontifice, Anno etc. 62. et 63. celebrati. Scripta in gratiam piorum hominum, qui emendationem Doctrinae et Caeremoniarum in Ecclesia per Concilia faciendam expectant.* (Frankfurt/Main: Peter Braubach, 1563).

Naslovnica: FRANCOFORTI APVD Petrum Brubacchium. Anno 1563.

Rukopisni ex libris: Collegii Societatis Iesu Monachii.

Pečat: Bayerische Staatsbibliothek München

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb10152843-6>

8. *Protestatio Concionatorum aliquot Augustanae Confessionis, adversus conventum Tridentinum, perniciem verae Religioni et Ecclesiae molientem: et adversus eius Conventus autorem Antichristum Romanum, in qua monstratur, quantopere ea turba atque colluvies a vera Christianaque Synodo differat et quam nefariis artibus ac maleficiis sincerae Christi Religioni et Ecclesiae insidietur. Horum nomina ad finem Protestationis subscripta reperies. Accessit, Norma simul et praxis constituendae religionis ac Ecclesiae, dirimendarumque controversiarum, iam Pontifici et Synodo recepta ac usitata. Vnde liquido animadverti potest, quid boni inde sperari expectarique debeat.* (1563).

Naslovnica: Anno 1563. Mense Martio.

Rukopisni ex libris: Collegii Societatis Iesu Monachii.

Pečat: Bayerische Staatsbibliothek München

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb10168482-6>

Drugi primjerak Google Books:

<https://books.google.hr/books?id=h3g8AAAACAAJ&pg=PT59&dq=flacius+1563&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwiAw9rtqdzNAhVKSRoKHbQfCFI4HhDoAQgoMAM#v=onepage&q=flacius%201563&f=false>

9. *Trewe Warnung. Für dem hochschedlichen Betrug des Bapsts und seines Concilii, damit sie undter einem Schein des Nachgebens etlicher geringer Artickel, die einfeltigen Christen zu allen iren geweln zwingen und auffs höchste verbinden wöllen.* ([Geißler], 1563).

Naslovnica: Anno, 1563.

Pečat: K. KREISBIBLIOTHEK REGENSBURG

Digitalni izvor Google Books:

<https://books.google.hr/books?id=2o5UAAAACAAJ&pg=PA7&dq=flacius+1563&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwiPtKPO89vNAhVLPxoKHUjkgM4FBD0AQggMAE#v=onepage&q=flacius%201563&f=false>

10. *Von dem Concilio zu Trient. Canon, Regel und Proceß, wie der Babst mit seinen Geistlichen, in dem selben und andern seinen Concilien, Kirchen und Religionsachen pflegt zu handeln, die Kirch zu reformiren und Religionstreite zu urtheilen. Aus den ansehelichsten iren eignen Scribenten und Büchern von Wort zu Wort geschriben. Daraus zuvernemen, was Religion und Besserung der Kirchen von ihnen zugewarten seye. Matth. Flacius Illyricus. Nicolaus Gallus. (Regensburg: Heinrich Geissler, 1563).*

Naslovnica: 1563.

Kolofon: Gedruckt zu Regenspurg durch Heinrichen Geissler.

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

http://daten.digitale-sammlungen.de/bsb00076558/image_2

Drugi primjerak Google Books:

https://books.google.hr/books?id=SLxeAAAACAAJ&pg=PT28&dq=flacius+1563&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwi_w-urrdzNAhVNlxQKHUCeDWg4MhDoAQhCMA Y#v=onepage&q=flacius%201563&f=false

11. *Von Einigkeit und Uneinigkeit der Evangelischen und Papisten gegen einander und yedes theils unter sich selbst, in fürnemen Artickeln Christlicher Lehre. Durch Matth. Fla. Illyricum. [Regensburg: Geißler, 1563].*

Pečat: BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS.

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb10204010-4>

Drugi primjerak Google Books:

<https://books.google.hr/books?id=m5JUAAAACAAJ&printsec=frontcover&dq=flacius+1563&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwixhZbJ6tvNAhWMQBQKHRsaC5kQ6A EIGjAA#v=onepage&q=flacius%201563&f=false>

12. *Widerlegung eines kleinen deutschen, calvinischen Catechismi, so in diesem M.D.LXIII. Jar sampt etlichen andern irrigen Tractetlin ausgangen. Item, Beweisung, das auch die unwirdigen den waren Leib und Blut Jesu Christi im Abendmal empfaen. Wider ein Schwenckfeldisch Büchlein, so newlich on Namen durch den Druck ausgestrewet worden. M. Flacius Illyricus. (Regensburg: Heinrich Geißler, [1563]).*

Kolofon: Zu Regenspurg druckts Heinrich Geißler.

Pečat: BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS.

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb10992089-0>

Drugi primjerak Google Books:

<https://books.google.hr/books?id=5WVSAAAACAAJ&pg=PT75&dq=flacius+1563&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwiHzfmP8dvNAhXHuhokHVzXAys4ChDoAQhOM Ag#v=onepage&q=flacius%201563&f=false>

1564.

13. *Ethnica Iesuitarum doctrina de duobus praecipuis Christianae fidei articulis, nempe de expiatione remissioneque peccatorum, ac de iustificatione aut iustitia Christi, qua Christiani iustificantur, ex eorum autentico, magnisque bullis confirmato Catechismo, ad verbum descripta. Vnde Christianus homo certo de tota adversariorum doctrina ac religione iudicare potest. M. Flac. Illyricus.* (1564).

Kolofon: M. D. LXIII.

Digitalni izvor Google Books:

http://books.google.hr/books?id=8qhTAAAcAAJ&printsec=frontcover&dq=inauthor:Flacius&hl=en&sa=X&ei=betwU5WWLeWr7AaWwoDACg&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false

14. *Fidelis admonitio de sacrosancto Iesu Christi testamento incorrupto, ac in suo nativo sensu, contra omnes imposturas et Sophismata hominum. Per Matthiam Flacium Illyricum.* (Oberursel: Nicolaus Henricus, 1564).

Naslovnica: M. D. LXIII.

Kolofon: Vrsellis excudebat Nicolaus Henricus.

Digitalni izvor ULB Sachsen-Anhalt:

<http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:gbv:3:1-320521-p0003-4>

15. *Octava Centuria Ecclesiasticae historiae, continens descriptionem amplissimarum rerum in regno Christi, quae octavo post eius nativitatem seculo acciderunt, cum Imperium Romanum gubernarent Absimarum, Iustinianus, Philippicus, Artemius, Theodosius, Leo Isaurus, Constantinus Copronymus, Leo filius eius, Constantinus et Irene, et Doctores in Ecclesia praecipui excellenter Beda, Iohannes Damascenus, Albinus, Aponius, Bonifacius Moguntinus episcopus, Paulus Aquileiensis, et alii quidam: eodem ordine, diligentia et fide, ut superiores Centuriae, ex vetustis et probatis Historicis, Patribus, et aliis Scriptoribus, in ducatu illustrissimorum Principum ac Ducum Megalopolensium, in civitate Vuismaria, per autores contexta. Accessit rerum verborumque in hac Centuria praecipue memorabilium, tum Locorum Scripturae obiter explicatorum Index.* (Basel: Ioannes Oporinus et Ioannes Hervagius, [1564]).

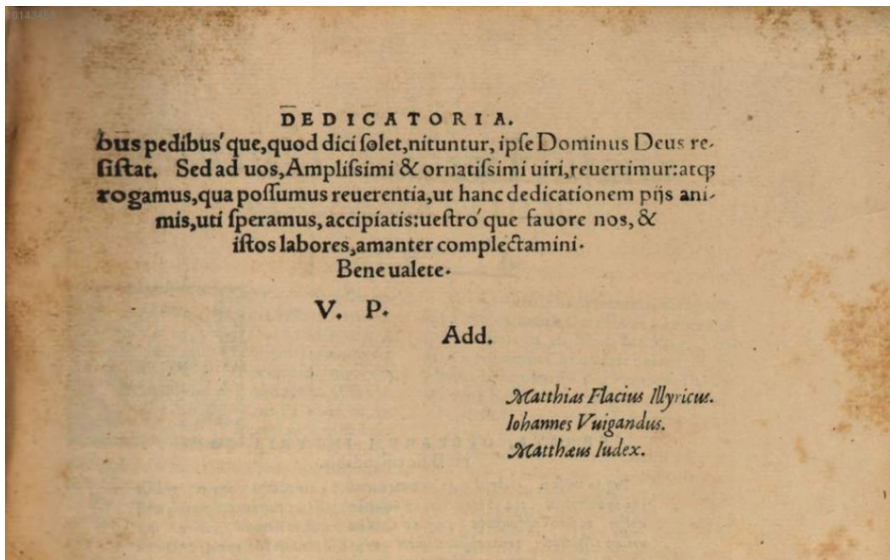
Naslovnica: BASILEAE, PER IOANNES Oporinum & Heruagium.

Pečat: Bayerische Staatsbibliothek München

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb10143458-8>

Napomena: Vlačićev potpis na kraju posvete na p. 11 digitalnog izdanja (Slika 2).

Slika 2. Vlačićeve potpis na kraju posvete u djelu *Octava Centuria Ecclesiasticae historiae*, continens descriptionem amplissimarum rerum in regno Christi, quae octavo post eius nativitatem seculo acciderunt, cum Imperium Romanum gubernarent Absimarus, Iustinianus, Philippicus, Artemius, Theodosius, Leo Isaurus, Constantinus Copronymus, Leo filius eius, Constantinus et Irene, et Doctores in Ecclesia praecipui excellerent Beda, Iohannes Damascenus, Albinus, Aponius, Bonifacius Moguntinus episcopus, Paulus Aquileiensis, et alii quidam: eodem ordine, diligentia et fide, ut superiores Centuriae, ex vetustis et probatis Historicis, Patribus, et aliis Scriptoribus, in ducatu illustrissimorum Principum ac Ducum Megalopolensium, in civitate Vuismaria, per autores contexta. Accessit rerum verborumque in hac Centuria praecipue memorabilium, tum Locorum Scripturae obiter explicatorum Index. (Basel: Ioannes Oporinus et Ioannes Hervagius, [1564]), p. 11 digitalnog izdanja.

16. *Septima Centuria Ecclesiasticae historiae*, continens descriptionem amplissimarum rerum in regno Christi, quae Septimo post eius nativitatem seculo acciderunt, cum Imperium Romanum gubernarent Phocas, Heraclius, Constantinus eius filius, Heracleonas, Constans, Constantinus Pogonatus, Iustinianus Secundus, et Leontius, et Doctores in Ecclesia praecipui emerent Iohannes Episcopus Constantinopolitanus, Isidorus iunior Hispalensis, Clemens Arelatensis, Adelhelmus, Iulianus Pomerius Toletanus, et alii quidam, eodem ordine, diligentia et fide, quo superiores Centuriae, ex vetustis et probatis Historicis, Patribus, et aliis Scriptoribus, in ducatu Megalopolensium principum

ab autoribus contexta. Accessit rerum verborumque in hac Centuria praecipue memorabilium, tum locorum Scripturae obiter explicatorum geminus Index. (Basel: Ioannes Oporinus, 1564).

Naslovnica: BASILEAE, PER IOANNem Oporinum. 1564.

Kolofon: BASILEAE, EX OFFICINA IOANNIS OPORINI. ANNO M. D. LXIII. MENSE MARTIO.

Pečat: KOEN. BIBL. DER UNIVERS. HALLE.

Digitalni izvor ULB Sachsen-Anhalt:

<http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:gbv:3:1-116247-p0005-3>

17. *Trewe Warnung und Vermanung, das man das heilige Testament des hochwirdigen Nachtmals unsers Herrn Jesu Christi unverfelscht und in seinem rechten eigentlichen Verstande rein behalten sol, in dieser unserer Zeit wider so manicherley Verfärer, Sophisterey und Betriegerey sehr nützlich zulesen. Item, Widerlegung vier Predigten eines Sacramentirers, mit Zunamen Olevianus. Item, Beweisung, das auch die unwirdigen den Leib und Blut Jesu Christi im Abendmal empfaen, wider ein Schwenckfeldisch Büchlein, so newlich ohne Namen durch den Druck ausgestrewet worden. M. Flacius Illyricus.* (Oberursel: Nicolaus Henricus, [1564])

Naslovnica: Gedruckt zu Ursel, durch Nicolaum Henricum.

Digitalni izvor ULB Sachsen-Anhalt:

<http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:gbv:3:1-296055-p0003-2>

1565.

18. *De sectis, dissensionibus, contradictionibus et confusionibus doctrinae, religionis, scriptorum et doctorum Pontificiorum liber. Authore Matthia Flacio Illyrico. Cum rerum et verborum toto Opere memorabilium copioso Indice.* (Basel: Paulus Queeckus, 1565).

Naslovnica: BASILEAE, PER PAVLVM Queeckum. M. D. LXV.

Kolofon: BASILEAE, PER PAULum Queeckum. M. D. LXV.

Rukopisni ex libris: Collegii Societatis Iesu Monachii.

Pečat: BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS.

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb10167676-8>

Drugi primjerak Google Books:

<https://books.google.hr/books?id=4Ho8AAAACAAJ&pg=PA240&dq=flacius+1565&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwjyoPScsNzNAhWMVhQKHZCwBnwQ6AEIQjAH#v=onepage&q=flacius%201565&f=false>

19. *Demonstrationes evidentissimae XXX. praesentiae, distributionisque corporis ac sanguinis Christi in sacra Coena, hactenus multis minus cognitae. Authore Mathia Flacio Illyrico. His praemissae sunt breves summae demonstrationum, in gratiam pii Lectoris.* (Oberursel: Nicolaus Henricus, 1565).

Naslovnica: VRSELLIS, EX OFFICINA TYPOGRAPHICA Nicolai Henrici. Anno M. D. LXV.

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

http://daten.digitalisierungs-zentrum.de/bsb00077698/image_1

Drugi primjerak Google Books:

https://books.google.hr/books?id=wwArA7R_FXwC&pg=PA23&dq=flacius+1565&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwiwpZ6HsdzNAhWEWRQKHahEBaI4ChDoAQggMAE#v=onepage&q=flacius%201565&f=false

20. *Ein erschreckliche historia von Francisco Spira, wie er in grausame Verzweifflung gefallen ist, nach dem er mündlich und schriftlich die erkandte Warheit des heiligen Evangelii von wegen des zeitlichen und aus Forcht der Menschen, widerumb verleugnet hat. Zü einem Trempel Göttliches Zorns und gerechten Urtheils, wider alle, so fürsetzlicher Weise und mit wolbedachtem Bertzen, Müth und Sinn, allein diß zeitliche Leben, Ehr und Güt zü erhalten, von dem waren Glauben an Christum widerumb abfallen und die Menschen mehr dann Gott fürchten.* (Frankfurt am Main: Martin Lechler, 1565).

Naslovnica: Getruckt zü Franckfurt am Mayn, ANNO M. D. LXV.

Kolofon: Getruckt zü Franckfurt am Mayn, bey Martin Lechler. In Verlegung Sigmund Feyerabends und Simon Hüters. M. D. LXV.

Digitalni izvor ULB Sachsen-Anhalt:

<http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:gbv:3:1-273174-p0005-4>

21. *Nona Centuria Ecclesiasticae historiae, continens descriptionem amplissimarum rerum in regno Christi, quae Nono post eius nativitatem seculo acciderunt, cum Imperium Romanum gubernarent Carolus Magnus, Ludovicus Pius, Lotharius, Ludovicus secundus, Carolus Calvus, Carolus Crassus, Arnulphus, et Doctores in Ecclesia praecipui excelleret Hincmarus, Haymo, Angelomus, Rabanus, Remigius, Ionas Aurelianensis, Pascasius, Bertramus, Idiota, et alii quidam, eodem ordine, diligentia et fide, ut superiores Centuriae, ex vetustis et probatis Historicis, Patribus, et aliis scriptoribus, in ducatu illustrissimorum principum ac ducum Megapolensium, in civitate Vuismaria. Per autores contexta. Accessit rerum verborumque in hac Centuria praecipue memorabilium, tum locorum Scripturae obiter explicatorum, Index.* (Basel: Ioannes Oporinus et Ioannes Hervagius, 1565).

Naslovnica: BASILEAE, PER IOAN. OPORINVM, & haeredes Ioan. Heruagij.

Kolofon: BASILEAE, EX OFFICINA IOANNIS OPORINI. ANNO SALVTIS humane M. D. LXV. Mense Septembri.

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb10143457-3>

22. *Recusatio Tridentinae Synodi anno 1546 a statibus Augustanae Confessionis Germanice evulgata, et nunc primum Latine edita. Rationes item initio compendio recitantur, cur eiusmodi Synodi etiamnum devitandae sint.* (Basel: Petrus Perna, [ca. 1565]).

Naslovnica: BASILEAE

Kolofon: BASILEAE, Per Petrum Pernam

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb10194673-1>

Drugi primjerak Google Books:

<https://books.google.hr/books?id=rds7AAAACAAJ&pg=PA87&dq=flacius+1565&hl=en&sa=X&ved=0ahUKewiwpZ6HsdzNAhWEWRQKHahEBaI4ChDoAQgZMAA#v=onepage&q=flacius%201565&f=false>

1566.

23. *Apologia Mathiae Flacii Illyrici pro suis Demonstrationibus, anno superiore editis, in controversia Sacramentaria, contra Bezae cavillationes.* (1566).

Naslovnica: Anno Domini 1566. mense Martio.

Digitalni izvor ULB Sachsen-Anhalt:

<http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:gbv:3:1-320511-p0003-0>

24. *De translatione Imperii Romani ad Germanos. Item de electione episcoporum, quod aeque ad plebem pertineat. Matthia Flacio Illyrico autore. Accessit eiusdem argumenti liber Lupoldi Babenbergensis de Iuribus Imperii et Regni Rom.* (Basel: [Peter Perna], 1566).

Naslovnica: BASILEAE 1566.

Kolofon: Apud Petrum Pernam

Rukopisni ex libris: Collegii Societatis Iesu Monachii. / Sum Ioh. Georgii a Werdenstein Canonici Augustani 1566.

Pečati: BAYERISCHE STAATSBIBLIOTHEK MUENCHEN, Bayerische Staatsbibliothek München

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb10181725-1>

25. *Mathiae Flacii Illyrici scripta omnia hactenus adversus Sacramentarium errorem edita, quibus recens accessit supra priores triginta Demonstrationes Appendix XXX. novarum, praesentiae ac distributionis corporis et sanguinis Christi in sacra coena.* ([Frankfurt am Main]: Petrus Brubachius, 1566).

Naslovnica: Elaborata sunt haec impensis Petri Brubachij Anno 1566.

Pečat: BIBLIOTHECA PONICKAVIANA

Digitalni izvor ULB Sachsen-Anhalt:

<http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:gbv:3:1-175585-p0005-6>

26. *Piae, graves, atque honestae causae, ob quas Evangelici Status Imperii in constituenda publica pace religionis, tam aliorum piorum, quam suorum subditorum rationem ac curam habere teneantur: conscriptae a viro religionis Evangelicae propagandae cupido.* (1566).

Naslovnica: 1566.

Pečat: BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS.

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

http://daten.digitale-sammlungen.de/bsb00036099/image_3

27. *Refutatio invectivae Bruni contra Centurias Historiae Ecclesiasticae, in qua simul recitantur amplius 100 Historica, maximique momenti Papistarum mendacia. Authore Matthia Flacio Illyrico. Accesserunt et alii Libelli diversorum Scriptorum, tum ad confirmationem illarum narrationum, tum alioqui ad praesens institutum cumprimis facientes, quorum Catalogum post Praefationem reperies.* (Basel: Ioannes Oporinus, 1566).

Naslovnica: BASILEAE, PER IOANNem Oporinum.

Kolofon: BASILEAE, EX OFFICINA IOANNis Oporini, Anno Salutis M. D. LXVI.

Mense Iunio.

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb10167677-3>

Drugi primjerak Google Books:

<https://books.google.hr/books?id=mJIUAAAacAAJ&printsec=frontcover&dq=flacius+1566&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwjbpNvvstzNAhXLVRQKHerCCZgQ6AEIIDAB#v=onepage&q=flacius%201566&f=false>

1567.

28. *Altera pars Clavis Scripturae, seu de Sermone Sacrarum literarum, plurimas generales regulas continens. Autore Matthia Flacio Illyrico Albonense. Huius Operis multiplicem necessariumque usum ac rationem, Lector, ex Praefatione*

intelliges. Accessit quoque Rerum et verborum toto opere praecipue memorabilium Index. (Basel: Paulus Quecus, 1567).

Naslovnica: BASILEAE, PER PAVLVM Quecum. M. D. LXVII.

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb10326871-6>

29. *Clavis Scripturae S. seu de Sermone Sacrarum literarum, autore Matthia Flacio Illyrico, Pars prima, in qua singularum vocum, atque locutionum S. Scripturae usus ac ratio alphabetico ordine explicatur. Opus, et maximo annorum aliquot labore ac studio, multisque vigiliis, atque fide singulari confectum, et maximam quoque S. Theologiae studiosis commoditatem, quicunque candide ac dextre uti eodem voluerint, allaturum, ut simile, in hoc quidem argumenti genere, nullum unquam esse editum, re ipsa facile sint deprehensuri. Accessit Vocum ac phrasium, item Locorum S. Scripturae obiter explicatorum, denique Rerum, etc. Trigeminus Index.* (Basel: Ioannes Oporinus, 1567).

Naslovnica: BASILEAE, PER IOANNEM OPORINVM, & EVSEBIVM EPISCOPIVM.

Kolofon: BASILEAE, PER IOANNEM OPORINVM, ET EVSEBIVM EPISCOPIVM, Anno Salutis humanae M. D. LXVII. mense Martio.

Pečati: BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS., Bayerische Staatsbibliothek München

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb10326870-1>

Drugi primjerak Google Books:

<https://books.google.hr/books?id=9ORDAAAACAAJ&printsec=frontcover&dq=flacius+clavis+scripturae+1567&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwim-5iSzdzNAhVlShQKHdVKCrgQ6AEIJjAC#v=onepage&q=flacius%20clavis%20scripturae%201567&f=false>

30. *Decima Centuria Ecclesiasticae historiae, continens descriptionem amplissimarum rerum in regno Christi, quae Decimo post eius nativitatem seculo acciderunt, cum Imperium Romanum gubernarent, Ludovicus tertius, Cunradus primus, Henricus primus, Otto primus, dictus Magnus, Otto secundus, et Otto tertius, et Doctores in Ecclesia praecipui excellenter, Gilbertus, Ansbertus, Rudolphus, Theophylactus, Smaragdus, et alii quidam, eodem ordine, diligentia et fide, ut superiores Centuriae, ex vetustis et probatis historicis, patribus, et aliis scriptoribus, in ducatu illustrissimorum Principum ac Ducum Megapolensium, in civitate Vuismaria, per autores contexta. Accessit Rerum verborumque in hac Centuria praecipue memorabilium, tum Locorum Scripturae explicatorum, geminus Index.* (Basel: Ioannes Oporinus, 1567).

Naslovnica: BASILEAE, PER IOANNem Oporinum. 1567.

Kolofon: BASILEAE, EX OFFICINA IOANNIS OPORINI, ANNO SALVTIS humanae per CHRISTVM partae, M. D. LXVII. Mense Septembri.

Pečat: BAYERISCHE STAATSBIBLIOTHEK MUENCHEN

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb10143444-1>

Drugi primjerak Google Books:

https://books.google.hr/books?id=y8BpbtlQrc8C&pg=RA1-PT395&dq=flacius+1567&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwiy2YLSvdzNAhUCShQKHV6oAIo4HhDoAQg_MAU#v=onepage&q=flacius%201567&f=false

31. *Defensio confessionis ministrorum Iesu Christi, Ecclesiae Antverpiensis, quae Augustanae Confessionis adsentitur, contra Iudoci Tiletani varia Sophismata. Cum praeuia adhortatione ad seriam poenitentiam, et ardentibus precibus, in praesentibus difficultatibus et periculis. Addita est in fine et altera Adhortatio ad piam constantiam in praesenti cruce, ac Satanae cribratione.* (Basel: Bartholomaeus Franck, 1567).

Naslovnica: BASILEAE, Per Bartholomaeum Franconem, Anno 1567.

Kolofon: BASILEAE, EX OFFICINA BARTHOLOMAEI FRANCONIS, ANNO SALVTIS HVMAAnae M. D. LXVII. Mense Augusto.

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb11093514-4>

Drugi primjerak Google Books:

<https://books.google.hr/books?id=KfhVAAAACAAJ&pg=PA115&dq=flacius+1567&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwiy2YLSvdzNAhUCShQKHV6oAIo4HhDoAQhIMAY#v=onepage&q=flacius%201567&f=false>

32. *Matthiae Flac. Illyr. refutatio sophismatum et elusionum, quae pro sacramentario errore contra sacrosanctum Testamentum Christi afferri solent. Adjuncta sunt et alia quaedam eiusdem Argumenti ad cognitionem veritatis utilia.* ([Oberursel: Nikolaus Heinrich], 1567).

Naslovnica: ANNO 1567.

Pečat: BAYERISCHE STAATSBIBLIOTHEK MUENCHEN

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb10193024-3>

Drugi primjerak Google Books:

<https://books.google.hr/books?id=D-pgAAAAcAAJ&pg=PT126&dq=flacius+1567&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwiy2YLSvdzNAhUCShQKHV6oAIo4HhDoAQg4MAQ#v=onepage&q=flacius%201567&f=false>

33. *Omnes libelli Mathiae Fl. Illyrici, hactenus in sacramentaria controversia editi. Quibus accessit valde copiosa Appendix novarum demonstrationum. In hoc opere multae admodum arduae quaestiones dilucide explicantur, in quibus plerique disputantes hactenus haesitarunt. Cum Indice.* ([Frankfurt am Main: Peter Braubach], 1567).

Naslovnica: Pet. BRVBACHII typis & sumptu haec sunt elaborata, ANNO 1567.

Pečat: Bayer. Staats-Bibliothek München

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb10193699-9>

Drugi primjerak Google Books:

<https://books.google.hr/books?id=PgxcAAAQAAJ&pg=PT310&dq=flacius+1567&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwiy2YLSvdzNAhUCShQKHV6oA1o4HhDoAQgwMAM#v=onepage&q=flacius%201567&f=false>

34. *Refutatio impiorum Mandatorum, Os Spiritui Sancto peccata erroresque arguenti obstructum.* (1567).

Naslovnica: M. D. LXVII.

Digitalni izvor ULB Sachsen-Anhalt:

<http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:gbv:3:1-203222>

35. *Undecima Centuria Ecclesiasticae historiae, continens descriptionem amplissimarum rerum in Regno Christi, quae Undecimo post eius nativitatem seculo acciderunt: cum Imperium Romanum gubernarent, Heinricus secundus, Cunradus secundus, Heinricus tertius, et Heinricus quartus: et Doctores in Ecclesia praecipui excellenter, Berno Augiensis abbas, Algerus, Bruno Herbi-polensis, Petrus Damianus, Leo nonus, Lanfrancus, Anselmus Cantuariensis, Iuo, Mehinhardus, et alii quidam: eodem ordine, diligentia et fide, ut superiores Centuriae, ex vetustis et probatis historicis, patribus, et aliis scriptoribus: in ducatu illustrissimorum Principum ac Ducum Megapolensium, in civitate Vuismaria, per autores contexta. Accessit Rerum verborumque in hac Centuria praecipue memorabilium, tum Locorum Scripturae explicatorum, geminus Index.* (Basel: Ioannes Oporinus, 1567).

Naslovnica: BASILEAE, PER IOANNem Oporinum. 1567.

Kolofon: BASILEAE, EX OFFICINA PAVLI QVECI, SVMPTIBVS IOANNIS OPORINI, Anno Salutis humanae per CHRISTVM partae, M. D. LXVII. Mense Septembri.

Digitalni izvor ULB Sachsen-Anhalt:

<http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:gbv:3:1-145070-p0005-3>

Drugi primjerak Google Books:

https://books.google.hr/books?id=y8BpbtIqrc8C&pg=RA1-PT395&dq=flacius+1567&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwiy2YLSvdzNAhUCShQKHV6oA1o4HhDoAQg_MAU#v=onepage&q=flacius%201567&f=false

1568.

36. *Annotatio de vero sensu primariae thesis Paulinae: Concludimus hominem iustificari gratis fide, sine operibus legis. Opposita repetitioni erroris D. Georgii Maioris. Matth. Flac. Illyricus. Item Demonstrationes tres, de Impostura, de Corruptela, de Blasphemia Maioris, in eadem eius repetitione. Nic. Gallus.* ([Jena: Christian Rödinger], 1568).

Naslovnica: 1568.

Pečat: BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS.

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

http://daten.digitale-sammlungen.de/bsb00089071/image_3

37. *Confessio Waldensium de plerisque nunc controversis dogmatibus ante 134. annos contra claudicantes Hussitas scripta, nostrisque temporibus statui, ac rebus pulchre correspondens.* (Basel: Ioannes Oporinus, 1568).

Naslovnica: BASILEAE PER IOANNEM OPORINVM. Anno M. D. LXVIII.

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb10193410-7>

Drugi primjerak Google Books:

https://books.google.hr/books?id=6dk7AAAACAAJ&printsec=frontcover&dq=flacius+1568&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwj9-_jIzdZNAhVDnRQKHRSnCVsQ6AEIGjAA#v=onepage&q=flacius%201568&f=false

38. *Excusatio Matthiae Flacii Illyrici contra calumnias adversariorum quod praesentium calamitatum Ecclesiae Brabantiae causa fuerit.* (1568).

Naslovnica: ANNO M. D. LXVIII.

Pečat: B S B MÜNCHEN

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

http://daten.digitale-sammlungen.de/bsb00036130/image_5

Drugi primjerak Google Books:

<https://books.google.hr/books?id=EG5PBpc0e7AC&pg=PA1&dq=flacius+1568&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwjAuJz619zNAhUDVRQKHS-6Cx84FBD0AQgkMAI#v=onepage&q=flacius%201568&f=false>

39. *Γνωθὶ σεαυτόν. De essentia originalis iustitiae et iniustitiae seu Imaginis Dei et contrariae, authore Matth. Flacio Illyrico.* (Basel: Petrus Perna, 1568).

Naslovnica: BASILEAE, Per Petrum Pernam, 1568.

Rukopisni ex libris: Collegii Societatis Iesu Monachii.

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb10175305-5>

Drugi primjerak Google Books:

<https://books.google.hr/books?id=0Bo8AAAACAAJ&pg=PT106&dq=flacius+1568&hl=en&sa=X&ved=0ahUKewjAuJz619zNAhUDVRQKHS-6Cx84FBD0AQgrMAM#v=onepage&q=flacius%201568&f=false>

40. *Gregorii Turonici Historiae Francorum libri decem, quorum quarto duo capita praecipua ex manu scripto exemplari hac nostra editione accesserunt. Appendix item sive liber XI, centum et decem annorum historiam continens alio quodam autore, quorum gratia totum opus recudimus. In quibus omnibus non solum Francorum res gestae, sed etiam Martyrum cum infidelibus bella, et Ecclesiae cum haereticis concertationes exponuntur.* (Basel: Petrus Perna, 1568).

Naslovnica: BASILEAE, PER PETRVM PERNAM 1568

Cum gratia & priuilegio Caes. Maiest. ad Annos sex.

Pečati: BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS., BAYERISCHE STAATSBIBLIOTHEK MUENCHEN

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

http://daten.digital-sammlungen.de/bsb00038224/image_7

Napomena: Vlačić kao autor posvete na f. a2r, a na p. 9 digitalnog izdanja (Slika 3).

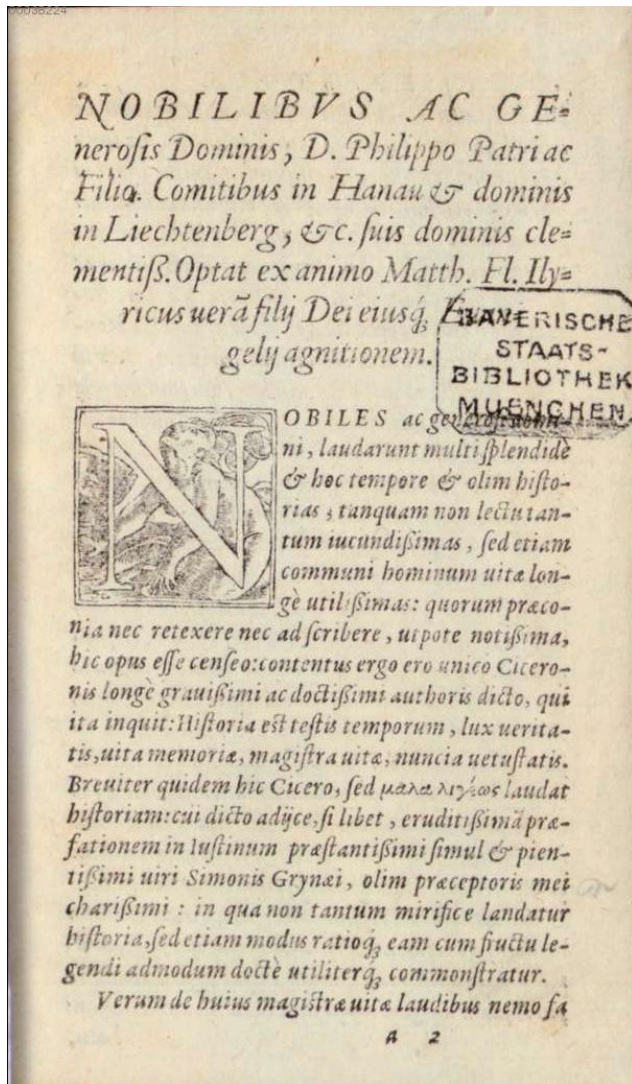
41. *Unchristliche Uneinigkeit und Einigkeit der Papisten. Dagegen ware Christliche und beständige Einigkeit dere aufrichtigen der Augspurgischer Confessions verwanten, etc. In disem Buch find man gründtliche, warhafftige, auch auß der Papisten eygenen Schrifften und Bekenntnissen genommen Beweysung und reichliche Anzeygung. Erstlich, daß bey den Papisten keine Christliche, wahre Einigkeit (wie sie fälschlich rhümen) weder zwischen ihren Lehrern, noch in ihrer Lehre und Religion sey. Und daß ihre Religion aller ding in iren Artickeln wider sich selbs streitte, uneinig und verworren sey und sich also als der rechte Babylonische Grewel, selbs der Unwarheit uberzeuge und öffentlich zu schanden mache. Darnach, daß unter den aufrichtigen Lehrern der Augßpurgischen Confession und in derselben Religion keine Uneinigkeit (wie die Papisten fälschlich lästern) sondern ein rechte, wahre Christliche Einigkeit und beständige Gleichformigkeit sey, mit gnugsamer Widderlegung solcher ihrer Lästerung. Erstlich zu Latein beschrieben durch Magistrum Matthiam Flacium Illyricum und nachmals trewlich verteutschet durch einen gelerten der obgemelten Augspurgischen Confession zugethan.* (Basel, Paulus Queck, 1568).

Naslovnica: Getruckt zu Basel, durch Paulum Queck. Anno M. D. LXVIII.

Pečat: BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS.

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb10992088-1>

Slika 3. Vlačić kao autor posvete u djelu *Gregorii Turonici Historiae Francorum libri decem, quorum quarto duo capita praecipua ex manu scripto exemplari hac nostra editione accesserunt. Appendix item sive liber XI, centum et decem annorum historiam continens alio quodam autore, quorum gratia totum opus recudimus. In quibus omnibus non solum Francorum res gestae, sed etiam Martyrum cum infidelibus bella, et Ecclesiae cum haereticis concertationes exponuntur.* (Basel: Petrus Perna, 1568), f. a2r, a na p. 9 digitalnog izdanja.

Drugi primjerak Google Books:

<https://books.google.hr/books?id=3mVSAAAAcAAJ&pg=RA1-PT361&dq=flacius+1568&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwjHjp6-ztzNAhVCQBQKHwd8Ct04ChDoAQgrMAM#v=onepage&q=flacius%201568&f=false>

42. *Von der Erbsünde, freyen Willen, Bekerung und Widergeburt. Antwort Matt. Fl. Illyrici auff etliche Schrifften Christophori Lasii des Interimisten.* (1568).

Naslovnica: ANNO M. D. LXVIII.

Pečat: KREISBIBLIOTHEK REGENSBURG

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb11071111-9>

Drugi primjerak Google Books:

<https://books.google.hr/books?id=IppUAAAACAAJ&pg=PT4&dq=flacius+1568&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwjHjp6-ztzNAhVCQBQKHwd8Ct04ChDoAQgZMAQ#v=onepage&q=flacius%201568&f=false>

1569.

43. *De occasionibus vitandi errorem in essentia iniustitiae originalis. Item, De eximia utilitate summaque necessitate doctrinae de essentia imaginis Dei ac diaboli, iustitiaeque ac iniustitiae originalis. Per Matth. Flacium Illyricum. Nunc primum in luce edita.* (Basel: Petrus Perna, 1569).

Naslovnica: BASILEAE, APVD PETRVM PERNAM. M. D. LXIX.

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb10175306-1>

Drugi primjerak Google Books:

<https://books.google.hr/books?id=0ho8AAAACAAJ&printsec=frontcover&dq=flacius+1569&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwj8zKbJ2tzNAhUGVxoKHTXtB1AQ6AEIHTAA#v=onepage&q=flacius%201569&f=false>

44. *Duodecima Centuria Ecclesiasticae historiae, continens descriptionem amplissimarum rerum in regno Christi, quae Duodecimo post eius nativitatem seculo acciderunt: cum Imperium Romanum gubernarent, Heinricus quartus, Heinricus quintus, Lotharius Saxo, Cunradus tertius, Fridericus Barbarossa, Heinricus sextus: et Doctores in Ecclesia praecipui excellenter, Petrus Alfonsus, Honorius Augustodunensis, Hugo S. Victoris, Rupertus Tuitiensis, Bernhardus, Richardus, Petrus Chuniacensis, Petrus Lombardus, Hugo Heterianus, Iohannes Salesburiensis, Anselmus Avelbergensis, Potho presbyter, Berengosius, Eckbertus, Hildebertus Cenomanensis, Petrus Blesensis, Petrus Cantor, et alii quidam:*

eodem ordine, diligentia et fide, ut superiores Centuriae, ex vetustis et probatis historicis, patribus, et aliis scriptoribus: in ducatu illustrissimorum Principum ac Ducum Megapolensium, in civitate Vuismaria, per autores contexta. Accessit Rerum verborumque in hac Centuria praecipue memorabilium, tum Locorum Scripturae explicatorum, geminus Index. (Basel: ex officina Oporiniana, 1569).

Naslovnica: BASILEAE, EX OFFICINA OPORINIANA. 1569.

Pečat: Bayerische Staatsbibliothek MÜNCHEN

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb10143447-7>

Drugi primjerak Google Books:

<https://books.google.hr/books?id=gAhjwvZKfT8C&pg=PA10&dq=flacius+1569&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwiir6792tzNAhWJOB0KHXkjApk4FBD0AQgvMAM#v=onepage&q=flacius%201569&f=false>

1570.

45. *Bericht und Verantwortung Matthiae Flacii Illyrici, von seinem Christlichen Schreiben und Fürnemen, wider etlicher Misgönner, unwarhafftige Fürgeben und Verleumbungen, so newlich auff unverschemptest ausgebreitet worden sein.* (1570).

Naslovnica: Anno. 1570.

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb11064290-6>

Drugi primjerak Google Books:

https://books.google.hr/books?id=jTIVAAAACAAJ&pg=PA4&dq=flacius+1570&hl=en&sa=X&redir_esc=y#v=onepage&q=flacius%201570&f=false

46. *Defensio sanae doctrinae de originali iustitia ac iniustitia, aut peccato, Matth. Flac. Illyr.* (Basel, 1570).

Naslovnica: BASILEAE. M. D. LXX.

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb11287207-5>

47. *Demonstrationes evidentissimae doctrinae de essentia imaginis Dei et Diaboli, iustitiaeque ac iniustitiae originalis, una cum testimoniis veterum ac recentium theologorum. Per Matthiam Flacium Illyricum. Additus est et alius libellus alterius auctoris, in quo methodice idem probatur. Cum indice copioso.* (Basel: Petrus Perna, [1570]).

Naslovnica: BASILEAE. APVD PETRVM PERNAM.

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb10175307-6>

48. *Etliche hochwichtige Ursachen und Gründe, warumb das sich alle Christen von dem Antichrist und allem seinen Grewel der Verwüstung, auffß erst absondern sollen, sampt etlichen andern nützlichen und heilsamen Schrifften und Unterrichten. Durch Matthiam Flacium Illyricum.* ([Oberursel: Nikolaus Heinrich], 1570).

Naslovnica: ANNO. D. M. LXX.

Digitalni izvor ULB Sachsen-Anhalt:

<http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:gbv:3:1-213631-p0003-8>

Drugi primjerak Google Books:

https://books.google.hr/books?id=08tVAAAACAAJ&pg=PT8&dq=flacius+1570&hl=en&sa=X&redir_esc=y#v=onepage&q=flacius%201570&f=false

49. *Kurtze Bekentnus M. Fla. Illyrici von etlichen Stücken Christliches Glaubens, wider die falsche Aufflagen.* (1570).

Kolofon: Anno 1570. den 28. Septembris.

Pečat: Bayerische Staatsbibliothek MÜNCHEN

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

http://daten.digital-sammlungen.de/bsb00036159/image_1

Drugi primjerak Google Books:

https://books.google.hr/books?id=Og4Oiru-cl8C&pg=PA6&dq=flacius+1570&hl=en&sa=X&redir_esc=y#v=onepage&q=flacius%201570&f=false

50. *Τῆς τοῦ νοῦ θεοῦ καινῆς διαθήκης ἅπαντα. Novum Testamentum Iesu Christi Filii Dei, ex versione Erasmi, innumeris in locis ad Graecam veritatem, genuinumque sensum emendata. Glossa compendiaria M. Matthiae Flacii Illyrici Albonensis in novum Testamentum. Cum multiplici indice tum ipsius sacri Textus, tum etiam glossae. Quid praeterea sit in commodum Lectoris in hac editione praestitum, sequens nuncupatoria praefatio indicabit.* (Basel: [Peter Perna und Theobald Dietrich], 1570).

Naslovnica: BASILEAE ANNO M. D. LXX.

Pečat: Bayerische Staatsbibliothek München

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb10199014-6>

1571.

51. *Christliche Bekentnus M. Matth. Flacii Illyrici von der Erbsunde wider das Pelagianische und Sophistische Accidens, oder eusserste Verkleinerung der Erbungerechtigkeit, darinnen gnugsam auff die widerwertige Sophistereyen und gewliche Gedicht geantwortet wird.* (1571).

Naslovnica: Anno M. D. LXXI.

Pečat: KREISBIBLIOTHEK REGENSBURG

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb11071105-5>

Drugi primjerak Google Books:

https://books.google.hr/books?id=P5pUAAAacAAJ&pg=PT188&dq=flacius+1571&hl=en&sa=X&redir_esc=y#v=onepage&q=flacius%201571&f=false

52. *Evidentissimae aliquot demonstrationes controversiam de essentia Originalis peccati determinantes, per Matth. Fla. Illyr.* ([Oberursel: Nikolaus Heinrich], 1571).

Naslovnica: ANNO M. D. LXXI.

Pečat: Bayerische Staatsbibliothek MÜNCHEN

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

http://daten.digitale-sammlungen.de/bsb00038086/image_1

Drugi primjerak Google Books:

https://books.google.hr/books?id=dY0I576Z0B4C&pg=PP7&dq=flacius+1571&hl=en&sa=X&redir_esc=y#v=onepage&q=flacius%201571&f=false

53. *Orthodoxa confessio Matthiae Fl. Illyrici de originali peccato. In qua simul adversariis Sophismatibus et calumniis solide respondetur.* (1571).

Naslovnica: ANNO M. D. LXXI.

Pečat: BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS.

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb10193698-0>

Drugi primjerak Google Books:

https://books.google.hr/books?id=vs07AAAacAAJ&printsec=frontcover&dq=flacius+1571&hl=en&sa=X&redir_esc=y#v=onepage&q=flacius%201571&f=false

54. *Otfridi Evangeliorum liber, veterum Germanorum grammaticae, poeseos, theologiae praeclarum monimentum. Evangelien Buch in altfrenckischen Reimen, durch Otfriden von Weissenburg, Münch zu S. Gallen, vor sibenhundert Jaren beschriben. Jetz aber mit gunst deß gestrengen ehrenvesten Herrn*

Adolphen Herman Riedesel, Erbmarschalck zu Hessen, der alten Teutschen Sprach und Gottsforcht zuerlernen, in Truck verfertiget. (Basel: [Heinrich Petri aus Basel], 1571).

Naslovnica: BASILEAE. M. D. LXXI.

Pečat: BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

http://daten.digitalisierungs-zentrum.de/bsb00028773/image_4

Drugi primjerak Google Books:

https://books.google.hr/books?id=TnWAWKYhs1IC&pg=PP7&dq=flacius+1571&hl=en&sa=X&redir_esc=y#v=onepage&q=flacius%201571&f=false

1572.

55. *Christliche und beständige Antwort Matth. Flac. Illyrici auff allerley Sophistereyen des Pelagianischen Accidentis zur Erkenntnus beyde unserer Kranckheit und des Artztes Christi sehr nützlich.* (1572).

Naslovnica: Anno. M. D. LXXII.

Pečat: KREISBIBLIOTHEK REGENSBURG

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb11071132-5>

Drugi primjerak Google Books:

<https://books.google.hr/books?id=xZJUAAAacAAJ&pg=PA8&dq=flacius+1572&hl=en&sa=X&ved=0ahUKewi6usGOxt7NAhVIVRoKHLYLAnU4FBD0AQgZMAA#v=onepage&q=flacius%201572&f=false>

56. *Christliche und beständige Antwort Matthiae Flacii Illyrici auff allerley Sophistereyen des Pelagianischen Accidentis. Zu Erforschung der Warheit sehr nützlich zu lesen.* ([Oberursel: Nikolaus Heinrich], 1572).

Naslovnica: Anno M. D. LXXII.

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb11071131-9>

Drugi primjerak Google Books:

<https://books.google.hr/books?id=zZJUAAAacAAJ&pg=PT182&dq=flacius+1572&hl=en&sa=X&ved=0ahUKewi6usGOxt7NAhVIVRoKHLYLAnU4FBD0AQggMAE#v=onepage&q=flacius%201572&f=false>

57. *De Augustini et Manichaeorum sententia in controversia peccati. Matt. Flac. Illyr.* (1572).

Naslovnica: Anno M. D. LXXII.

Digitalni izvor ULB Sachsen-Anhalt:

<http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:gbv:3:1-302977-p0005-9>

58. *Declaratio sententiae Matthiae Flacii Illyrici de originali peccato. Item. Admonitio contra indicem Novarum Calumniarum.* (1572).

Naslovnica: Anno M. D. LXXII.

Digitalni izvor ULB Sachsen-Anhalt:

<http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:gbv:3:1-144200-p0003-5>

59. *Ein öffentliches und warhafftiges Zeugnis von der Disputation zwischen M. Matthia Flacio Illyrico und etlichen Widerwertigen, geschehen den dritten und vierden Septembris Anno Domini 1572.* (Oberursel: Nicolaus Henricus, 1572).

Naslovnica: Getruckt zu Ursel bey Nicolaum Henricum / Anno Domini / 1572.

Pečat: BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS.

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb10201401-0>

60. *Refutatio sententiae Doct. Musaei de originali peccato. Brevis responsio ad libellum Defensio Hessh, etc. Per Matthiam Flacium Illyricum.* (Oberursel: Nicolaus Henricus, 1572).

Naslovnica: VRSELLIS, Apud Nicolaum Henricum. Anno, 1572.

Kolofon: VRSELLIS. PER NICOLAVM HENRICVM. Anno 1572.

Pečat: Stadtbibliothek Augsburg

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb11226193-7>

61. *Spiritus S. figurae aut typi originale peccatum depingentes. Refutatio Pelagianorum Spectorum.* (1572).

Naslovnica: Anno M. D. LXXII.

Pečat: Universitäts- und Landesbibliothek. Halle (Saale)

Digitalni izvor ULB Sachsen-Anhalt:

<http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:gbv:3:1-144210-p0005-0>

62. *Vera explicatio Ascensionis Christi, et sententiae Petri Actorum III. Oportet Christum suscipere Coelum. Matth. Fl. Illyr.* (Oberursel: [Nikolaus Henricus], 1572).

Naslovnica: VRSELLIS, ANNO DOMINI M. D. LXXII.

Pečat: KREISBIBLIOTHEK REGENSBURG

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb11071093-2>

Drugi primjerak Google Books:

<https://books.google.hr/books?id=EppUAAAACAAJ&printsec=frontcover&dq=flacius+1572&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwjvnd3SvN7NAhUDOhQKHTyfBcwQ6AEIJTAC#v=onepage&q=flacius%201572&f=false>

1573.

63. *Ablehnung Matthie Flacii Illirici, der unwarhafftigen Auflagen, darmit Er und andere Lerer und Bekenner der Warheit Christi, in den neuwen sechs Predigen von den gegenwertigen Spaltungen in der Lere von der Erbsünde unchristlich beschweret wird.* ([Oberursel: Nikolaus Heinrich], 1573).

Naslovnica: Anno 1573.

Pečat: KREISBIBLIOTHEK REGENSBURG

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb11071127-6>

Drugi primjerak Google Books:

<https://books.google.hr/books?id=OJRUAAAACAAJ&pg=PA3&dq=flacius+1573&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwikwoX9yN7NAhVHnBoKHVuVA9A4ChDoAQgZMAA#v=onepage&q=flacius%201573&f=false>

64. *Catalogus testium veritatis. Historia der Zeugen, Bekenner und Märterer, so Christum und die Evangelische Warheit biß hieher, auch etwa mitten im Reich der Finsternus warhafftig erkennet, Christlich und aufrichtig bekennet und dem Bäpstlichen vermeinten Primatirrhumen, ergerlichem Leben und Lastern erstlich widersprochen, auch mehrertheils uber solchem Christlichen Kampff, unbilllichem Haß, grewliche Verfolgung, harte Gefencknus und den Todt selber, ritterlich außgestanden und erlidten haben. Jetzt neulich dem Teutschen Leser zu gutem, sich desto besser für Antichristischer Lehre, Menschensatzungen, Irrthumen, Mißbreuchen und Gleißnerey, welche man jetzundt gern widerumb für gut außgeben wolte, haben fürzusehen und zu hüten und sich an die Prophetische und Apostolische Schrifftten und Lehre mit desto grösserm Fleiß und Ernst zu halten, auß dem Latein in unsere gemeine Teutsche Sprach gebracht und verfertigt. Durch Conradum Lautenbach von Mutißlar, Pfarherrn zu Hunaweiler. Hierinn findestu, guthertziger Leser, viel schöner Büchlin, die bißher noch nie im öffentlichen Truck gesehen worden und doch gleichwol zu diesen unsern letzten bekümmerten und betrübten Zeiten, allen Lehrern, Oberkeiten,*

Underthanen und gemeinen Leyen nicht weniger lustig denn nützlich sindt zu sehen und zu lesen. (Frankfurt am Main: Johannes Schmidt, 1573).

Naslovnica: Getruckt zu Franckfurt am Mayn. Anno M. D. LXXIII.

Kolofon: Getruckt zu Franckfurt am Mayn, durch Johannem Schmidt. M. D. LXXIII.

Pečat: Universitäts- u. Landesbibliothek. Halle/S.

Digitalni izvor ULB Sachsen-Anhalt:

<http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:gbv:3:1-296044-p0005-4>

Drugi primjerak Google Books:

<https://books.google.hr/books?id=Y5NbAAAACAAJ&pg=PT674&dq=flacius+1573&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwikwoX9yN7NAhVHnBoKHVuVA9A4ChDoAQg5MAU#v=onepage&q=flacius%201573&f=false>

65. *Eine unchristliche Verkerung des Zwecks oder Heuptfrage der Bekantnus der verjagten Prediger aus Thüringen, so das neue Jenische Buch, vom Flickwerck genant, arglistig gebrauchet.* ([Oberursel: Nikolaus Heinrich, 1573]).

Digitalni izvor ULB Sachsen-Anhalt:

<http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:gbv:3:1-144400-p0003-4>

66. *Eine unchristliche Verkerung des Zwecks oder Heuptfrage der Bekentniss der verjagten Prediger aus Thüringen so das Ihenische Flickwerck bosshafftig gebrauchet. M. Flacius Illyricus.* (1573).

Naslovnica: 1573.

Pečat: Ex Biblioth. Regia Berolinensi.

Digitalni izvor Staatsbibliothek zu Berlin (SBB):

http://digital.staatsbibliothek-berlin.de/werkansicht/?PPN=PPN751722472&PHYSID=PHYS_0005

67. *Solida refutatio vanissimorum sophismatum, calumniarum et figmentorum, atque adeo etiam deterrimorum errorum Antidoti, et aliorum Neopelagianorum scriptorum. Authore Math. Flac. Illyrico.* (1573).

Naslovnica: Anno 1573.

Digitalni izvor ULB Sachsen-Anhalt:

<http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:gbv:3:1-502669-p0003-4>

68. *Vtiles quaedam regulae de praedicatione legis et cognitione peccati. Additis causis, cur essentia originalis peccati explicanda sit. Per Matth. Fl. Illyr.* (1573).

Naslovnica: ANNO D. M. LXXIII.

Digitalni izvor ULB Sachsen-Anhalt:

<http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:gbv:3:1-502675-p0003-9>

69. *Von der Disputation oder Religionstreit zwischen M. Matthia Flacio Illyrico und den Jesuitischen Doctoren zu Fulda im Meymonat dieses M. D. LXXIII. Jars*

geschehen, allen Christen sehr nützlich zu lesen. Item, von der Uneinigkeit der Papisten unter sich selbst. ([Oberursel: Nikolaus Heinrich], 1573).

Naslovnica: Anno M. D. LXXij.

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb10160735-2>

Drugi primjerak Google Books:

<https://books.google.hr/books?id=VrI8AAAACAAJ&printsec=frontcover&dq=flacius+1573&hl=en&sa=X&ved=0ahUKewixgNq1yN7NAhWlcBoKHWdpBBcQ6AEIGjAA#v=onepage&q=flacius%201573&f=false>

70. *Warhafftige Antwort auff den falschen, arglistigen Bericht etlicher Islebischen Predicanten zu Erforschung der Warheit in dieser Sache sehr nützlich.* (1573).

Naslovnica: Anno 1573.

Digitalni izvor ULB Sachsen-Anhalt:

<http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:gbv:3:1-144224-p0003-2>

71. *Zwo hochnotwendige Fragen. An die Heilige Christliche Kirche, uber der Lere von der Erbsünde. Von etlichen Predigern zu Mansfeld, Eisleben und auff dem Lande in der alten und löblichen Graffschafft Mansfeld gestellet.* ([Oberursel: Nikolaus Heinrich], 1573).

Naslovnica: Anno M. D. LXXij.

Pečat: K. KREISBIBLIOTHEK REGENSBURG

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb11072234-6>

1574.

72. *Brevis responsio Matthiae Flacii Illyrici, ad Epistolam D. Iacobi Andreae, de Originali Peccato. Item, Elegia Doctoris Ieremiae Hombergii, de Originali Peccato, digna lectu.* (1574).

Naslovnica: IMPRESSVM Anno 1574.

Digitalni izvor Universitätsbibliothek Leipzig:

[http://dfg-viewer.de/demo/viewer/?set\[mets\]=https%3A%2F%2Fhistbest.ub.uni-leipzig.de%2Fservlets%2FMCRMETSServlet%2FUBLHistBestCBU_derivate_00001668%3FXSL.Style%3Dcbu-dfg](http://dfg-viewer.de/demo/viewer/?set[mets]=https%3A%2F%2Fhistbest.ub.uni-leipzig.de%2Fservlets%2FMCRMETSServlet%2FUBLHistBestCBU_derivate_00001668%3FXSL.Style%3Dcbu-dfg)

73. *Colloquium de Peccato originis. Inter D. Iacobum Andreae, et M. Matthiam Flacium Illyricum Argentorati Anno 1571. institutum. Cui adiuncta sunt alia*

quoque Scripta, sicut sequens pagina docebit. In quibus doctrina et controversia de Peccato originis perspicue explicata, et compendiarium via ad piam pacem, et litis huius expeditam compositionem monstratur. (Tübingen: [Georg Gruppenbach], 1574).

Naslovnica: TVBINGAE, M. D. LXXIII.

Pečat: BAYERISCHE STAATSBIBLIOTHEK MUENCHEN

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb10160418-2>

Drugi primjerak Google Books:

https://books.google.hr/books?id=-fUL0s7z08C&pg=PA38&dq=flacius+1571&hl=en&sa=X&redir_esc=y#v=onepage&q=flacius%201571&f=false

74. *De mystica sacramentalique seu externa praesentia et manducatione corporis et sanguinis Christi in sacra coena. Autore Matthia Flacio Illyrico.* ([Oberursel: Nikolaus Henricus], 1574).

Naslovnica: ANNO 1574.

Pečat: BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS.

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb10193701-3>

Drugi primjerak Google Books:

<https://books.google.hr/books?id=fM47AAAAcAAJ&pg=RA1-PA134&dq=flacius+1574&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwiiwwrig497NAhXGcBoKHU30D904FBD0AQgzMAQ#v=onepage&q=flacius%201574&f=false>

75. *Etliche klare und treffliche Zeugnissen D. Martini Luthers von dem bösen Wesen Essentia, Bild, Form oder Gestalt des irdischen todten Adams und von der wesentlichen transformation, oder Verwandlung des Menschen. Aus welchen die Verkerung der Wörter und der Sache, auch die falsche Lere der Sophisten und des Papistischen Accidens kan uberaus wol erörtert werden.* Matth. Flac. Illyr: (1574).

Naslovnica: Anno 1574.

Pečat: KREISBIBLIOTHEK REGENSBURG

Digitalni izvor Google Books:

<https://books.google.hr/books?id=KZpUAAAAcAAJ&pg=PT8&dq=flacius+1574&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwif3pfl497NAhULtxQKHxWCALM4KBD0AQgZMAA#v=onepage&q=flacius%201574&f=false>

76. *Origo praesentis controversiae de originali peccato, ad veritatis cognitionem prorsus necessaria.* Matth. Flac. Illyr: (1574).

Naslovnica: Anno 1574.

Pečat: Ex Biblioth. Regia Berolinensi.

Digitalni izvor Staatsbibliothek zu Berlin (SBB):

<http://resolver.staatsbibliothek-berlin.de/SBB0000E51D00000000>

Drugi primjerak Google Books:

https://books.google.hr/books?id=ib1VAAAacAAJ&printsec=frontcover&dq=flacius+1574&hl=en&sa=X&ved=0ahUKewj1_Pz6zt7NAhVJIsAKHfclA6AQ6AEIGjAA#v=onepage&q=flacius%201574&f=false

77. *Von der Disputation, oder Religionstreit, zwischen M. Matthia Flacio Illyrico und den Jesuitischen Doctoren zu Fulda dieses 1573. Jar geschehen. Allen Christen sehr nützlich zu lesen. Item, von Uneyngigkeit der Papisten unter sich selbs.* (1574).

Naslovnica: Anno 1574.

Pečat: BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS.

Digitalni izvor Google Books:

http://books.google.hr/books?id=Ils8AAAacAAJ&pg=PT20&dq=inauthor:Flacius&hl=en&sa=X&ei=m9lwU83QOOrY7AbcpoEY&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false

1575.

78. *Christlicher und bestendiger Grundt von der waren, wesentlichen, eusserlichen Gegenwart und mündlicher Niessung deß Leibs und Bluts Christi, im H. Abendmal, sampt warhafftiger Widerlegung der fürnemsten Argument der Sacramentirer. Durch M. Matthiam Flacium Illyricum. Zuvor in Lateinischer Sprach gestelt und nun allen frommen Christen zu gut auch in Teutsche gebracht.* (1575).

Naslovnica: M. D. LXXV.

Pečat: UNIVERSITATS-BILIOTHEK HALLE (Saale)

Digitalni izvor ULB Sachsen-Anhalt:

<http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:gbv:3:1-129399>

79. *Defensio verae piae ac lutheranae, de originali peccato, sententiae. Ac refutatio sophismatum simpliciores a vero nosce teipsum, abstrahentium, opposita commentitio colloquio caeterisque adiunctis scriptis a D. Iacobo Andraea nuper aeditus, per reverendum virum D. M. Matthiam Flacium Illyricum.* (1575).

Naslovnica: 1575.

Digitalni izvor Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ):

<http://www.mdz-nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb11226195-8>

Drugi primjerak Google Books:

<https://books.google.hr/books?id=tAdlAAAACAAJ&printsec=frontcover&dq=Defensio+verae+piae+ac+lutheranae,+de+originali+peccato,+sententiae:+ac+Refutatio&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwj8pXfsbzZAhUJcRQKHYP7DIUQ6AEIJAA#v=onepage&q=Defensio%20verae%20piae%20ac%20lutheranae%2C%20de%20originali%20peccato%2C%20sententiae%3A%20ac%20Refutatio&f=false>

Usporedba s Pregerovom i Olsonovom bibliografijom

Detaljno sastavljen popis, koji je nastao kao rezultat istraživanja i broji 79 djela, na kraju je uspoređen s Pregerovom bibliografijom iz 1861. godine koja sadrži ukupno 90 djela. Treba istaknuti da među pronađenim djelima postoji njih 10 koja se ne nalaze u Pregerovoj bibliografiji. U nastavku slijede djela posložena prema abecednom poretku:

1. *Christliche und beständige Antwort Matthiae Flacii Illyrici auff allerley Sophistereyen des Pelagianischen Accidentis. Zu Erforschung der Warheit sehr nützlich zu lesen.* (1572);

2. *Confessio Waldensium de plerisque nunc controversis dogmatibus ante 134. annos contra claudicantes Hussitas scripta, nostrisque temporibus statui, ac rebus pulchre correspondens.* (1568);

3. *Ein erschreckliche historia von Francisco Spira, wie er in grausame Verzweifflung gefallen ist, nach dem er mündlich und schriftlich die erkandte Warheit des heiligen Evangelii von wegen des zeitlichen und aus Forcht der Menschen, widerumb verleugnet hat. Zü einem Trepel Göttliches Zorns und gerechten Urtheils, wider alle, so fürsetzlicher Weise und mit wolbedachtem Bertzen, Müth und Sinn, allein diß zeitliche Leben, Ehr und Güt zü erhalten, von dem waren Glauben an Christum widerumb abfallen und die Menschen mehr dann Gott fürchten.* (1565);

4. *Erzelung. Wie der hochwichtige und langwirige Religionstryt Victorini in Thüringen endlich geschlichtet worden sy, allen Liebhabern der Warheit sehr nützlich zu lesen.* (1563);

5. *Etliche klare und treffliche Zeugnissen D. Martini Luthers von dem bösen Wesen Essentia, Bild, Form oder Gestalt des irdischen todten Adams und von der wesentlichen transformation, oder Verwandlung des Menschen. Aus welchen die Verkerung der Wörter und der Sache, auch die falsche Lere der*

Sophisten und des Papistischen Accidens kan uberaus wol erörtert werden. Matth. Flac. Illyr. (1574);

6. *Excusatio Matthiae Flacii Illyrici contra calumnias adversariorum quod praesentium calamitatum Ecclesiae Brabantiae causa fuerit.* (1568);

7. *Mathiae Flacii Illyrici scripta omnia hactenus adversus Sacramentarium errorem edita, quibus recens accessit supra priores triginta Demonstrationes Appendix XXX. novarum, praesentiae ac distributionis corporis et sanguinis Christi in sacra coena.* (1566);

8. *Recusatio Tridentinae Synodi anno 1546 a statibus Augustanae Confessionis Germanice evulgata, et nunc primum Latine edita. Rationes item initio compendio recitantur, cur eiusmodi Synodi etiamnum devitandae sint.* [1565];

9. *Trewe Warnung. Für dem hochschedlichen Betrug des Bapsts und seines Concilii, damit sie undter einem Schein des Nachgebens etlicher geringer Artickel, die einfeltigen Christen zu allen iren geweln zwingen und auffs höchste verbinden wöllen.* (1563);

10. *Von der Disputation oder Religionstreit zwischen M. Matthia Flacio Illyrico und den Jesuitischen Doctoren zu Fulda im Meymonat dieses M. D. LXXIII. Jars geschehen, allen Christen sehr nützlich zu lesen. Item, von der Uneinigkeit der Papisten unter sich selbst.* (1573).

Vlačićeva djela koja nisu u Pregerovoj potražena su u Olsonovoj bibliografiji iz 2011. godine. Od deset djela koja nisu pronađena kod Pregera, Olsonova bibliografija ima zabilježeno samo jedno djelo, a to je *Confessio Waldensium de plerisque nunc controversis dogmatibus ante 134. annos contra claudicantes Hussitas scripta, nostrisque temporibus statui, ac rebus pulchre correspondens.* (1568).¹⁰

Vlačićeva djela tiskana od 1563. do 1575. u velikom su broju zastupljena u digitalnim knjižnicama. Usporedivši pronađena djela s Pregerovom bibliografijom, Vlačićeva djela zastupljena su u digitalnim knjižnicama više od 75 posto. Najviše ih je pronađeno u Bavarskoj državnoj knjižnici odnosno u njezinoj digitalnoj zbirci u Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ). Konačno,

¹⁰ Usp. Oliver K. Olson, *Matthias Flacius and the Survival of Luther's Reform* (Minneapolis: Lutheran Press, 2011), u bibliografiji Vlačićevih tiskanih radova »Flacius' Printed Works«, pp. 337–351, na p. 340.

od 79 popisanih djela iz pretraženih digitalnih izvora njih deset ne nalazi se u Pregerovoj bibliografiji, a od toga devet ni u Olsonovoj bibliografiji.

Flaciana (1563–1575) in Digital Libraries

Summary

The aim of research is to establish the presence of the works of Matthias Flacius Illyricus printed in period from 1563 to 1575. The research involves searching digital libraries through publicly available online catalog *www.Gateway-Bayern.de* that on 23 May 2016 listed 517 Flacius' works for the period 16th and 17th centuries. The catalog refers to several libraries: Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ) at Bayerische Staatsbibliothek (BSB), Universitäts- und Landesbibliothek (ULB) Sachsen-Anhalt in Halle, Staatsbibliothek zu Berlin (SBB) and Universitätsbibliothek Leipzig. In addition to the above libraries research also involves a search of Google Books and comparison of the final list with Preger's and Olson's bibliographies.

Data on the title pages and in the colophons confirm that, during the period under study, Flacius' works were mostly printed in Basel and Oberursel, and the most mentioned printers were Johannes Oporinus and Nicolaus Henricus. The year of publication was present on the title page 59, in the colophon 5, on the title page and in the colophon 8 times. However, the year of publication has not been found for 7 titles, in which case it was recorded according to the bibliographical data in a digital library or in Preger's bibliography »Verzeichniß der gedruckten Schriften des Flacius« (1861).

Somewhere inside of the digitized copy there can be found seal stamped. According to the seals stamped it can be established property of various libraries, but also the ownership of a digitized copy. Among the works that have been found, in the largest number the seal of the Bavarian State Library has been stamped.

The largest number of works was found in the digital library Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ), 51 of them, in Google Books 46, in Universitäts- und Landesbibliothek (ULB) Sachsen-Anhalt in Halle 19, in Staatsbibliothek zu Berlin (SBB) 3, in Universitätsbibliothek Leipzig one work.

A detailed list, which came up as a final research result, in the end of the research has been compared with Preger's bibliography from 1861. Preger's bibliography consisting 90 works from observed period confirmed that 79 of them were found in digital libraries. It should be noted that 10 works which are not in Preger's bibliography have been found:

1. *Christliche und beständige Antwort Matthiae Flacii Illyrici auff allerley Sophistereyen des Pelagianischen Accidentis. Zu Erforschung der Warheit sehr nützlich zu lesen.* (1572);

2. *Confessio Waldensium de plerisque nunc controversis dogmatibus ante 134. annos contra claudicantes Hussitas scripta, nostrisque temporibus statui, ac rebus pulchre correspondens.* (1568);

3. *Ein erschreckliche historia von Francisco Spira, wie er in grausame Verzweiffung gefallen ist, nach dem er mündlich und schriftlich die erkandte Warheit des heiligen Evangelii von wegen des zeitlichen und aus Forcht der Menschen, widerumb verleugnet hat. Zü einem Trempel Göttliches Zorns und gerechten Urtheils, wider alle, so fürsetzlicher Weise und mit wolbedachtem Bertzen, Müth und Sinn, allein diß zeitliche Leben, Ehr und Güt zü erhalten, von dem waren Glauben an Christum widerumb abfallen und die Menschen mehr dann Gott fürchten.* (1565);

4. *Erzelung. Wie der hochwichtige und langwirige Religionstryt Victorini in Thüringen endlich geschlichtet worden sy, allen Liebhabern der Warheit sehr nützlich zu lesen.* (1563);

5. *Etliche klare und treffliche Zeugnissen D. Martini Luthers von dem bösen Wesen Essentia, Bild, Form oder Gestalt des irdischen toden Adams und von der wesentlichen transformation, oder Verwandlung des Menschen. Aus welchen die Verkerung der Wörter und der Sache, auch die fälsche Lere der Sophisten und des Papistischen Accidens kan uberaus wol erörtert werden.* Matth. Flac. Illyr. (1574);

6. *Excusatio Matthiae Flacii Illyrici contra calumnias adversariorum quod praesentium calamitatum Ecclesiae Brabantiae causa fuerit.* (1568);

7. *Mathiae Flacii Illyrici scripta omnia hactenus adversus Sacramentarium errorem edita, quibus recens accessit supra priores triginta Demonstrationes Appendix XXX. novarum, praesentiae ac distributionis corporis et sanguinis Christi in sacra coena.* (1566);

8. *Recusatio Tridentinae Synodi anno 1546 a statibus Augustanae Confessionis Germanice evulgata, et nunc primum Latine edita. Rationes item initio compendio recitantur, cur eiusmodi Synodi etiamnum devitandae sint.* [1565];

9. *Trewe Warnung. Für dem hochshedlichen Betrug des Bapsts und seines Concilii, damit sie undter einem Schein des Nachgebens etlicher geringer Artickel, die einfeltigen Christen zu allen iren geweln zwingen und auffß höchste verbinden wöllen.* (1563);

10. *Von der Disputation oder Religionstreit zwischen M. Matthia Flacio Illyrico und den Jesuitischen Doctoren zu Fulda im Meymonat dieses M. D. LXXIII. Jars geschehen, allen Christen sehr nützlich zu lesen. Item, von der Uneinigkeit der Papisten unter sich selbst.* (1573).

Flacius' works, which have not been found in Preger's bibliography, were traced in Olson's bibliography from 2011. From 10 works that were not been found in Preger's bibliography, Olson's bibliography has recorded one work *Confessio Waldensium de*

plerisque nunc controversis dogmatibus ante 134. annos contra claudicantes Hussitas scripta, nostrisque temporibus statui, ac rebus pulchre correspondens (1568).

Key Words: Bayerische Staatsbibliothek (BSB), Google Books, Johannes Oporinus, Matija Vlačić Ilirik / Matthias Flacius Illyricus, Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ), Nicolaus Henricus, Oliver K. Olson, Staatsbibliothek zu Berlin (SBB) – Preußischer Kulturbesitz, Universitäts- und Landesbibliothek (ULB) Sachsen-Anhalt in Halle, Universitätsbibliothek Leipzig, Wilhelm Preger